

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik XV.

V Ljubljani, marca 1898.

3. zvezek.

Tretja postna nedelja.

I. Priprava za velikonočno spoved in sv. obhajilo (I).

Ko je bil (Jezus) hudiča izgnal, je
mutec govoril. Luk. 11, 14.

Dve kraljestvi se na zemlji med seboj bojujete: kraljestvo temè ali hudobnega duha, in kraljestvo luči ali neskončno svetega Boga. Na to dvojno nasprotje nas opominja današnji list sv. Pavla do Efežanov (5, 1—9), kateri pač jasno slehernemu kliče, kako morajo živeti *otroci svellobe* ter se varovati *otrók temè*, ne biti njih *deležniki*, zakaj ti kličejo nad-se in na tiste, ki se jim dajo oslepiti in zapeljati, pravično *jezo božjo*.

Žalosten zgled jeze božje nam koj nato pred oči postavi današnji sv. evangelij, ko pripoveduje ozdravljenje od hudobnega duha obsedenega mutca. Obsedenje se je zgodilo po božjem pripuščenju morda v kazen za storjene grehe. Evangeljska dogodba z obsedenim nas opominja na boj tistih dveh nasprotnih kraljestev. Hudobni duh, poglavar enega kraljestva, kaže se res kot najhujši sovražnik človeštva, katero hoče časno in večno pogubiti. Kristus pa, naš Zveličar, načelnik družega kraljestva, je prišel uničiti dela hudobnega duha, dela temè, prišel je ljudi rešit peklenske oblasti. Tacega mogočnega premagovalca se pokaže tudi danes, ko s svojo neskončno oblastjo izžene hudobnega duha, da je mutec precej govoril. (Luk. 11, 14.)

Ta obsedenec, ki je bil mutast, in kakor sv. Matevž (12, 22) ta čudež pripovedovaje priča, tudi slep — je po nauku sv. očetov

(sv. Hieronim) podoba veliko grešnikov, pri katerih tudi hudobni duh stori, da so slepi in mutasti. Dokler namreč delajo grehe, slepi jih in moti na mnoge načine, izgovarja in prigovarja, vest tolaži in sramožljivost mori, da res zajdejo slepemu enako v strašne pregrehe. Ko bi pa bilo treba se spokoriti in obtožiti, jim še bolj zapre oči, da hudobije ne spoznajo, zraven pa tudi usta, da je ne razodenejo, da se namreč bojé pokazati dušnemu zdravniku svoje rane. Ta nesreča vlada nad mnogimi, ki se bližajo spovednicam. — O, Bog hotel, da bi ne bilo toliko kristijanov, katere je hudobni duh dušno storil slepe in mutaste! Dušno mutasti pa so vsi, kateri se, smrtno grešivši, dajo zaslepiti od hudobnega duha, da ne govore jezika spokornosti, da se svojih grehov ne spovedó, ali če se spovedó, vendar-le neveljavno spovedó.

Ali takih, kristijani moji, moč sv. zakramenta ne očisti od hudobnega duha, ki v njih po grehu prebiva, oni mu šele dajo novo oblast, novo orožje z nevredno prejemo sv. zakramenta, *in njih poslednji stan je hujši kakor prvi*. Gorjé, gorjé, ako bi izmed nas kdo bil tako nesrečen, da bi na duši slep in mutast nevredno prejel sv. zakrament. Tega, dragi v Kristusu, vas obvarovati, spodbuditi vas, da bote dobro, koristno, natančno in sebi zveličalno opravili velikonočno spoved ter tako v duhu in resnici zadostili četrti cerkveni zapovedi — to je moja vroča želja. Zato ne bo moj današnji govor nič družega, kot svarilo pred neveljavno spovedjo. Poprašali se pa bomo: 1. kdaj je spoved neveljavna, 2. kaj škoduje neveljavna spoved.

Vprašanja, kakor slišite, so prav važna, tedaj vredna vse pozornosti.

I. Kdaj je spoved neveljavna? Na to vprašanje lahko odgovorimo, ako le to umemo, kar nas uči mali katekizem o zakramentu sv. pokore. Pravilno posvečeni mašnik more kot namestnik božji grehe odvezati in odpustiti, če se grešnik: a) v srcu kesa in obžaluje; b) se svojih grehov z besedo obtoži (ali spové); in c) pravo pokoro dela. K veljavni spovedi so tedaj te tri reči neogibno potrebne; ako samo ena izmed teh manjka, je spoved brezkoristna, nevredna, neveljavna.

1. Pred vsem je spoved neveljavna, ako grešnik nima pravega kesanja v svojem srcu; kajti po preroku Eceh. (18, 30.) tako-le Bog grešnika nagovarja: *Spreobrnite se ter delajte pokoro*

za vse svoje hudobije; vrzite od sebe vse svoje pregrehe, s katerimi ste se pregrešili, in naredite novo srce in novega duha. In pri preroku Joelu (2, 12) Bog tako grešnikom prigovarja: Spreobrnite se k meni iz vsega svojega srca, s postom in z jokom in s plakanjem (žalovanjem). In pretrgajte svoja srca, ne pa svojih oblačil, in spreobrnite se k Gospodu svojemu Bogu.

Iz teh besedij sv. pisma vidite, kake lastnosti mora imeti kesanje. Pravo kesanje mora biti: *a) notranje*, tako, da človek svojih grehov ne obžaluje samo z jezikom, temveč tudi v srcu jih studi kot največje zlo (hudo) in resnično želi, da bi jih nikoli ne bil storil. Kdor nima v svojem srcu nobenega studa, nobene žalosti, nobenega osramotenja zavoljo največjega hudega (greha), s katerim je največjo dobroto, Boga razžalil, on nima pravega kesanja. — Pravo kesanje mora biti: *b) splošno*, da grešnik vse storjene, vsaj smrtne grehe, resnično obžaluje. Tedaj vseh brez razločka, nobenega ne izvzemši, se mora kesati. — Pravo kesanje mora biti: *c) čeznatorno*, da se človek svojih grehov kesa ne (samo) zavoljo natornih slabih nasledkov, ampak iz čeznatornih nagibov, ker je z grehom Boga razžalil, nebesa zgubil in pekel zaslužil... — Ako se te lastnosti kesanja pri tebi pogrešajo, o kristijan, tvoje kesanje ni dobro.

Vprašajte se torej sami, kako vam je bilo dosedaj vselej ob spovedi pri srcu. Ali ste bili vselej žalostni zavoljo svojih grehov, ali ste imeli resničen stud in sramovanje, da ste najboljšega, neskončno svetega Gospoda razžalili? Če je tako, blagor vam, bodite brez skrbi, vaše kesanje je bilo dobro. Vi pa, kateri ste še pri spovedi imeli dopadajenje nad svojimi grehi, kateri ste se le na videz ali iz navade ali zavoljo zapovedi spovedovali, brez strahu zavoljo razžaljenja božjega šli k spovednici in se nič zato ne žalostili, ker ste zapravili svoje zveličanje, vedite, verjemite, vaši spovedi je manjkalo pravega kesa in žalosti; to dvojje je duša prave pokore; kot je telo brez duha mrtvo, tako je spoved brez kesanja mrtva.

2. Spoved bi bila pri najboljšem kesanju neveljavna, ako bi kdo vedoma zamolčal kak smrtni greh. — Kako brezpametni so tisti, kateri zamolčé kak smrtni greh. *a)* Ne imej pred očmi duhovnika kakor človeka. Ali ne veš, da je duhovnik v spovednici namestnik božji? Ali se ne obtožuješ ti Bogu, katerega si razžalil? In ali ni Bog vsegavden, ki vidi v tvojo skrivnost in srce? Ali ne vé vseh naših mislij, željá, besedij in dejanj? Ga-li zamoreš tedaj preslepiti? *b)* Mašnik je po božji

naredbi duhovni sodnik; kakor navadni sodnik ne more sodbe izreči, ako ne sliši obtožbe, kako bo spovednik sodbo čez-te storil, ako mu vseh virov ne odpreš ter zamolčiš težke okoliščine? — c) Spovednik je dušni zdravnik. Zastoj bi bolnik poklical zdravnika, ako bi mu ne hotel se odkriti, mu ne hotel razodeti pravega začetka in vzroka bolezni. Po kaj bi šel ti k spovednici, ako bi ne hotel svoje prave dušne bolezni povedati?

Če hočeš, da tvoji grehi spovedniku ostanejo skriti, imaš kaj lahek pripomoček: Nikar se ne spoveduj! Ako se hočeš pogubiti in v svojih grehah umreti, dospeš k temu cilju brez pomišljanja, kako bi svoj dušni stan spovedniku prikri: nikar se ne bližaj spovednici. Potem vsaj nimaš tega greha nad seboj, da si se neveljavno spovedoval; potem se vsaj ne boš približal altarju ter ne silil Gospoda nebes in zemlje, da naj gre v srce, kjer je — o groza — hudobni duh postavil svoje stanovanje...

O, človek, človek, kaj hočeš s spovedjo, kjer se odkritosrčno ne obtožuješ, kjer vedoma zamolčiš kak težek greh; kaj hočeš s tako spovedjo doseči? Opuščanje? Saj veš, da to le zadobiš, ako se vseh grehov spoveš; dokler le en smrten greh obdržiš na svoji vesti, si ti v nemilosti božji, in zato ti Bog tudi tistih, ki si se jih obtožil, ne bo odpustil. Vekomaj ostane resnično, kar sv. Duh govori v sv. pismu (Preg. 28, 13.), rekoč: *Kdor svoje pregrehe skriva, mu ne bo dobro; kdor se jih pa obtoži in jih opusti, bo dosegel usmiljenje.*

3. Končno tudi tista spoved nič ne velja, kjer manjka trdnega sklepa ali resnične volje svoje življenje poboljšati in resnično pokoro delati, v prihodnje več ne padati v stare grehe nazaj ter se poslužiti vseh pripomočkov k poboljšanju.

Slehrni si naj zapomni, kar govori Gospod po preroku Ezehielu (18, 21): *Če krivični za vse svoje storjene grehe pokoro dela in vse moje zapovedi spolnuje in prav in po pravici ravná, naj živi in naj ne umrje.* Da bo sv. zakrament veljaven, se moraš spreobrniti; moraš po besedah sv. Pavla (Kol. 3, 9) *starega človeka sleči in novega obleči*; moraš slušati spokornega pridigarja Janeza Krstnika, ki grešnikom kliče: *Prinesite vreden sad pokore; ker drevo, ki ne rodi dobrega sadú, bo posekano in v ogenj vrženo.* (Luk. 3, 8—9.)

Pa glejte, tega največkrat manjka! Ali kaj naj mislimo o takih spovedih! Ti se obtožiš velikega sovraštva, a nočeš se s sovražnikom spraviti; ti se obtožiš tatvine, goljufije, krivičnega

blaga, pa nočeš tujega povrniti; ti se spoveš grehov, h katerim te je zapeljala slaba tovarišija ali priložnost; a ti se nočeš ogibati tovarišije in priložnosti! Ti se spoveš grehov, katerih si se že davno navadil; pa ti se nočeš potruditi, da bi zatrl, zamoril pogubno navado. Kaj, predragi, vam pomaga, če se svojih grehov spoveste, pa nimate volje se jih zanaprej varovati? Tako greste zopet z grehi od spovednice, s katerimi ste k nji prišli.

Tako so vaše spovedi vselej neveljavne, ako v srcu nimate nič kesanja in žalosti, neveljavne, ako se z besedo odkritosrčno ne spoveste, ampak zamolčite kak težek greh, neveljavne, ako nimate nič trdnega sklepa, resnične volje vseh pomočkov za popoljšanje svojega življenja se posluževati. Taka spoved vam ne pomaga, ampak šele škoduje.

II. Kaj škoduje neveljavna spoved? Neveljavna spoved toliko škoduje, da tudi: a) tistih grehov, ki se jih spoveš, ni nobeden odpuščen; b) da nov smrten greh storiš.

1. V sv. pismu stoji pisano (Sirah 5, 5): *Če je tudi tvoj greh odpuščen, ne odloži od sebe vsega strahu.* To imajo v resnici pred očmi dobri kristijani; z vso skrbjo in natančnostjo se pripravljajo, da bi dobro opravili spoved, in se potem še povprašujejo, ali sem vse dobro opravil ali ne? — Koliko bolj bi moral prešiniti tiste strah in trepet, kateri, ko se spovedujejo, nimajo ne kesanja ne žalosti, ali zamolčé težek greh, ali nimajo volje se popoljšati in pokoriti! Njih spoved toliko izdá, kakor bi se ne bili spovedovali, neveljavna spoved ne izbriše nobenega greha. Ne samo na spovedniku, ampak tudi na spovedancu je ležeče. Vsak pravilno posvečeni mašnik ima kot namestnik božji oblast grehe odpustiti in odvezati, pa le potem, ako človek dopolni vse k temu potrebne pogoje. Kaj ne, dragi v Kristusu, da bi vas spreletel strah, ako bi zvedeli, da človek, kateremu ste se kdaj grehov spovedali, ni pravi mašnik, temveč goljuf, ki se je za duhovnika izdal, za odvezovanje pa nima nobene oblasti? Glejte, enako morate vi sebe za reveže imeti, če morete verjeti, da so vaše spovedi, opravljene pri pravem duhovniku, bile iz vašega zadolženja neveljavne, in vaši grehi, dasi po spovedniku odvezani, pred Bogom vendar niso odpuščeni, ker ste ali kak greh zamolčali, ali pa se brez kesanja in brez trdnega sklepa spovedovali.

2. Neveljavna spoved nele ne odvzame grehov, temveč je, če jo prostovoljno nevredno opravimo, tudi še nov smrtni

greh, je božji rop, ker sveto reč, zakrament, od Kristusa k našemu zveličanju postavljen, onečastimo, nevredno in sramotno zlorabimo. Pokora kot zakrament je nekaj posebno svetega, je edina deska rešitve za tiste, ki so po sv. krstu padli ter se potapljajo v valovih pregrešnega morja, je upanje zveličanja, je balzam, vlivajoč tolažilo ranjeni duši — je tedaj dragoceni biser katoliške vere. Sin božji pa je — o, čujte in zapomnite si, trdovratni grešniki! — zapovedal apostolom in njih naslednikom: *Ne dajajte svetega psom in ne metajte biserov pred svinje*. To se pravi, ne delite božjih skrivnostij takim ljudem, kateri živé kakor živali. — Kakor bi spovednik velik greh storil, ko bi vedoma grešnika odvezal, kateri je odveze nevreden, enako se pregreši spovedanec, ki prejme odvezo, ko se je nalašč neveljavno spovedal.

Kaj, če tak spovedanec potem še sveto obhajilo nevredno prejme? Kaj, če v takem strašnem stanu naprej živi, morebiti se več let nevredno spoveduje, obhaja, — in to stori tudi o velikonočnem času, — morebiti svoje spreobrnjenje odlašá na smrtno posteljo? Koga groza ne spreletava, če samo na to misli? Kdo ne spozna v takem človeku obsedenega, o katerem govori današnji evangelij, kdo ne vidi, da takemu je hudobni duh jezik zavezal, takega je oslepel in storil mutastega, da bi ga toliko gotoveje pahnil v pogubljenje.

K sklepu naj vam še povem dogodbo, ki nam potrjuje dosedanje premišljevanje ter je v svarilo vsem, ki iz kakoršnih koli vzrokov pri spovedi zamolčé kak greh. Zapisal jo je sv. Antonin, nadškof florenški.

Bila je mlada ženska — pripoveduje ta svetnik — prav po-božno in sramožljivo izrejena. Zgodi se pa, da ob času hude skušnje pade v velik greh. Précej se ji vest zbudi ter jo neusmiljeno trpinči. Kako bi jaz mogla — pravi sama pri sebi — ta nesramni greh spovedniku povedati? In nesrečnica pade zavoljo napačne sramožljivosti še v hujšo pregreho. Ko je pri spovedi, se ne upa onega greha razodeti. Ali sedaj jo vest še hujše grize. Misli, da jo bo z ostro pokoro utolažila, zato stopi v samostan. Ko dolgo spoved dela, kakor je pred slovesno obljubo navada, večkrat hoče spovedniku svojo nesrečo in strašno težavo razodeti — ali vselej ji hudobni duh jezik zaveže in ona ga tudi pri dolgi spovedi zamolči, a sklene ga gotovo na smrtni postelji razodeti. Sedaj živi prav ostro in zeló spodbudno. Ni dolgo, kar nevarno zbolí in misli sedaj svoj greh razodeti — a tudi sedaj ji sramožljivost usta zapre. Sv. zakramente prejme po zunanje z vso po-

božnostjo ter jih tako onečasti. Ko pride zadnji boj, še misli se spovedati — toda kazen božja jo je prehitela! Zmeša se ji ter tako umrje. Njene tovarišice so zavoljo ostroti in spodbudnega življenja mislile, da je zveličana. Toda, ko so zanjo molile, je Bog dopustil, da se je nesrečnica v svarjenje poznejšim rodovom prikazala sestram ter rekla: Nikar ne molite za-me! Jaz sem pogubljenjena, ker sem v svoji mladosti en greh pri spovedi zamolčala.

Kdo izmed nas, kristijani moji, kdo bi hotel enako živeti, enako umreti ter vekomaj pogubljen biti? Amen. A. Žlogar.

2. Osebe iz trpljenja Kristusovega.

III. J a n e z.

Peter se je obrnil in je videl tistega učenca, katerega je Jezus ljubil.

Jan. 21, 20.

Peter je bil mož nagle nravi, a dobrega srca. Judež je bil potuhnjen, zloben človek. Janez pa je bil tih, blag mladenič.

Ker smo že premišljevali spokornega Petra in trdovratnega Judeža, pogledjmo še nedolžnega Janeza. Saj je bil on Jezusov najljubši apostol, o katerem pravi evangelist sam, da je to *tisti učenec, katerega je Jezus ljubil*.

Toda ali Jezus drugih apostolov ni ljubil? Ali ni ljubil Petra? Kaj ni ljubil vseh ljudij? Kaj ne govori evangelist: *Ker je ljubil svoje, ki so bili na svetlu, ljubil jih je do konca* (Jan. 13, 1.)? Pač, ljubil je vse apostole, ljubil je vse ljudi. Toda Janeza je vendar-le še posebno ljubil; ljubil ga je tako, kakor ljubi oče ali mati še posebej tega ali onega otroka, recimo najmlajšega; ljubil ga je kakor postavim očak Jakob svojega Benjaminčka. In res je bil Janez najmlajši izmed apostolov! Kdo še ni videl naslikane zadnje večerje? Le pogledjte Janeza. Poleg Jezusa je in glavico naslanja na prsi njegove. Kako nedolžno gleda njegov mladi obraz in sama ljubezen se bere na njem.

In to bote spoznali še natančneje iz današnjega govora, kako in zakaj sta bila Jezus in Janez taka prijatelja, in kako moramo tudi mi hoditi za Janezom, da bomo nekoč gledali in vživali Jezusovo ljubezen in prijateljstvo. Bog nas podpiraj!

Janez je bil najmlajši apostol. Bil je tihega, milega značaja. A to ni bil ravno vzrok, zakaj je Jezus Janeza tako ljubil. Cerkveni očetje pravijo, da je božji Učenik Janeza ljubil: *a) radi njegove deviške čistosti, in b) ker je tudi Janez Jezusa najbolj ljubil.* Ta ljubezen ga je vodila, da se ni nikoli ločil od Jezusa, tudi ne v njegovem trpljenju, celó ne ob njegovi smrti. Ko so sovražniki Jezusa vjeli in zvezali, zbežali so vsi učenci. A Janez je takoj izprevidel, da to ni bilo prav, in zato ga je spremljal s Petrom vred v hišo Kajfovo. Peter je Jezusa kmalu zatajil in popustil. Ne tako Janez. Spremljal ga je ves čas od Kajfa do Pilata, od Pilata na Kalvarijo, in le on edini je stal izmed apostolov pod križem, ko je Sin božji umiral. Janez je bil navzoč, ko je Jezus ozdravil Petrovo taščo, obudil od mrtvih Jajrovo hčer. Ko Samarijani niso hoteli dati Jezusu prebivališča, tedaj je rekel Janez ves goreč: *Ali hočeš, da midva rečeva, naj pade ogenj iz nebes in jih požge?* (Luk. 9, 54.) S Petrom in Jakobom je šel za Jezusom, ko se je spremenil na Taborški gori, ko je krvavi pot potil na Oljski gori, in ko je Gospod poslal Petra v Jeruzalem pripraviti obednico za zadnjo večerjo, bil je ž njim tudi Janez; pri zadnji večerji je slonel na Gospodovih prsih, in le njemu je Kristus povedal, kdo je tisti, ki ga bo izdal.

Pod križem mu je Zveličar izročil svojo mater Marijo v varstvo! *Glej, tvoja mati! In od tiste ure jo je učenec k sebi vzел.* Po vstajenju je Janez tekел k grobu in prehitel Petra (Jan. 20, 4), spoznal je tudi najprvo Jezusa, češ: *Gospod je!* (Jan. 21, 7.) In ko so vsi drugi apostoli umrli mučeniške smrti, umrl je Janez navadne smrti. To mu je Kristus naprej povedal: *Hočem, da tako ostane, dokler ne pridem.* (Jan. 21, 22.) Jezus in Marija sta šla v nebesa, apostoli so pomrli za Jezusovo vero, le Janez je doživel visoko starost. Škof je bil v mestu Efezu v Mali Aziji. Za cesarja Domicijana so ga sicer vrgli v kotel vrelega olja, in tako je tudi on pil iz keliha trpljenja, kakor mu je Kristus prorokoval. Toda nič žalega se mu ni zgodilo, in tako so ga poslali na otok Patmos v prognanstvo, kjer je tudi umrl.

Pisal je »skrivno razodenje«, evangelij in tri liste, katere preveva ljubezen. Kot orel se je povzdignil visoko v svojih spisih in globoko je posegel v skrivnosti božje po navdihnenju svetega Duha. Kakor povedó cerkveni očetje, ostal je vedno v deviškem stanu, in v visoki starosti se je dal nositi v cerkev, in kadar je le mogel izpregovoriti, rekel je: *Otročiči, ljubite se mej seboj.*

Jaz ljubim tiste, ki me ne ljubijo. (Prov. 8, 17.) Tako govori večna Modrost. Katere torej ljubi Jezus? Ali vprašajmo se raje: Kateri Jezusa ljubijo? Takila je dovolj, ki ljubijo. A kako in koga ljubijo? Ne mislim iti iskati v Azijo, Afriko ali Ameriko, ne mej Turke in jude tistih, ki Jezusa ne ljubijo, tudi ne h krivovercem. Ostanem pri tistih, ki Jezusa Kristusa spoznajo kot svojega Odrešenika, ki se Mu štejejo kot prijatelji, učenci, služabniki, nasledniki, ki se hranijo pri Njegovi mizi z Njegovim mesom in krvjo. Pagani so dejali o prvih kristijanih: *Poglejte, kako se ljubijo!* In kako tudi ne? *Bili so enega srca, enega duha.* (Dej. ap. 4, 32.) Dandanes pa sebičnost preveva vse sloje, pomori najnežnejše cvetke lepe ljubezni, predpostavlja posvetno, pregrešno ljubezen božji ljubezni. In vendar hočemo biti učenci Kristusovi! Ali on je rekel po našem današnjem vzgledniku: *Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite mej seboj.* (Jan. 13, 35.)

N a p u h n e n c i — vi ljubite Jezusa? O, ne: On je ležal v ubogem hlevcu v jaslích mej nemo živinico. Skrito je živel do 30. leta, zakrival je svoja velika dela in čudeže, umrl je sramotne smrti na križu. *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen.*

L a k o m n e ž — kje je tvoja ljubezen? Pest sena in slame je Njegovo ležišče, borne plenice njegova odeja, uboga devica njegova mati, siromašen rokodelec njegov rednik.

N e č i s t n i k — ti ljubiš? Ljubiš smrad, a ne dišečih cvetic, ljubiš stvar, a ne Stvarnika, ljubiš greh, bežiš pred čednostjo, strežeš strasti, preganjaš lepoto in nedolžnost. Ali je zato Jezus Janeza ljubil?

M a š č e v a l e c, jezlivec, trmoglavec, — kako pa ljubite Jezusa? *Ljubite svoje sovražnike* . . . je učil in še na križu je molil za svoje sovražnike. Psalmist je že tako lepo prepeval: *ki ljubite Gospoda, sovražite hudo.* (Ps. 96, 10.)

In vendar so, ki Jezusa ljubijo; saj molijo tako radi, doma, v cerkvi, na poti . . . »Ljubi Jezus, ljubim Te iz dna svoje duše.« Tako molijo, tako zdihujejo, tako pojó . . . Krasne besede, a vendar le na jeziku! Z ustnicami ga časté, z grehi ga zaničujejo, v cerkvi molijo kakor angelčki, doma pa kričé in kolnejo, če jim le kaj malega ni po godu. Iz molitvenika beró: »O, Jezus, jaz te ljubim iz vsega svojega srca . . .« Potem pa jim ni nič prav, kar se stori, in vse obgodrnjajo. Pri pridigi se jokajo — iz ljubezni do Jezusa — ostanejo pa brez kesanja, v grehu, brez poboljšanja. Sv. Avguštin

pravi: *Bog noče, da bi ga le z besedami ljubili, ker ne gleda na besedo, ampak na srce.* Kaj je to, ako komu kličeš: ljubim te — ob enem pa ga biješ po obrazu? — *Otročiči moji, govori naš apostol, ne ljubimo z besedo, ne z jezikom, ampak z deli in v resnici.* (Jan. 3, 18.) Ravno tako uči zopet drugod apostol ljubezni: *Ako me kdo ljubi, ta izpolnuje mojo besedo.* (Jan. 14, 13.)

Drugi zopet ljubijo Jezusa radi časnega dobička. Noe je izpustil golobčka iz barke. A vrnil se je, ker je bilo še vse pod vodo. Ko pa Noe izpusti krokarja, ne vrne se, ker je videl mrhovino. Krokar je torej hitro pozabil svojega dobrotnika, kakor hitro je zagledal dosti plena za-se. Tako krokarsko ljubezen imajo ljudje, ki mrmrajo, godrnjajo, pritožujejo se, ako se jim vse po sreči ne izteče. Če pa najdejo srečo, pozabijo Jezusa. Marsikdo obeta, razodeva ljubezen, dokler pričakuje. Če pa dočaka, pozabi obljuje, ljubezen se razkadi. In vendar pravi Modri: *Prijatelj vsak čas ljubi, in brat se izkusi v sili.* (Preg. 17, 17.)

Oh, ta ljubezen! Enemu je pridiga predolga, drugemu predolgočasna, tretjemu preostra itd. In vendar je vsaka iz ljubezni do Jezusa. Vse se rado pogovarja o raznih dogodkih, novicah, obleki. Če bi pa kdo zinil o božjih rečeh — kako mrzlo bi ga sprejeli! Trpljenje Kristusovo — sama ljubezen božja! In naše sočutje? In naše sočutje do bližnjega, kakšno je? »Če drugi napak delajo — kaj to nas mar?« čujemo reči. Da bi druge (otroke, posle) odvrčali od greha, navajali k vzglednemu življenju, ni nas volja. Ako dekla po nesreči ubije skledo, kolneš. Ako otrok zadene v okno in je ubije, jeziš se. Če pa posel hodi v nevarno družbo, če se otrok pregreši, si ravnodušen ali se celó smejaš, češ: je še mlad! O, ljubezen, kako si mrzla! Misijonarji prestanejo toliko težav, a veselé se neizrečeno, če le eno dušo rešijo; mi pa smo tako malomarni, tako mrzli, tako hladnokrvni!

Ljubezen vse pretrpi. Jakob je delal sedem let za Rahelo. In vendar se mu je zdel čas tako kratek! Mi pa kličemo, dokler se nam dobro godi: Pripravljeno je moje srce, pripravljeno, o Bog! Hvala Bogu, zdrav sem, dobro mi gre, ničesar ne pogrešam. Če pa pride Gospod kot ubogo dete, če pride bičan, križan in vpraša: *Ali moreš piti kelih? Kdor hoče za menoj, naj zataji samega sebe...* O, to pa ne šumi prijetno po ušesih! Z ramami zmigaš in narediš kakor otrok: ako namreč ni lačen, polize méd raz kruh, kruh pa pusti. Tudi Gospod daje kruh in méd, veselje in trpljenje. In kaj storimo? Méd, to je mir vesti,

duhovno tolažbo sprejmemo radi, a kruha, to je križev in težav, se skušamo otresti. Toda tako ljubiti ni težko. *Ljubezen brez križa nikakor ne zasluži hvale*, pravi sv. Bernard.

Malo jih je torej, ki Jezusa v resnici ljubijo, kakor ga je ljubil apostol Janez. In zakaj? Ali je kaj na Njem, kar bi ne bilo ljubezni vredno? Ljubimo to, kar je lepo. Zakaj torej ne bi ljubili Jezusa, ki je neskončna lepota? Ljubimo to, kar je dobro. Zakaj tedaj ne bi ljubili Boga, ki je največja dobrotar? Ljubimo tega, ki nam dobro stori. Zakaj neki ne bi ljubili Boga, od katerega imamo vse? Cesarja ljubimo, ki ga morda nikdar videli nismo; samo slišali smo, da je mogočen, pravičen in dober gospod. Zakaj ne bi ljubili Tistega, ki družni v sebi vse popolnosti? O, ljubi Zveličar! odkod to naše trdo srce do Tebe? Ti si Bog in vendar v hlevcu rojen iz ljubezni do nas. Nas pa ne more ljubezen od zemlje potegniti v nebesa! Svet, meso, hudobni duh niso nič takega storili, tirajo nas le v pogubljenje, in vendar imajo toliko ljubimcev. Ti pa, Zveličar! nisi ničesar opustil, da bi naše srce vnel k ljubezni; obljubil si nebeško kraljestvo tistim, ki te ljubijo; pretiš s peklenkim ognjem tistim, ki te ne ljubijo — in vendar tako malo jih pregovoriš k ljubezni do Tebe?

O, tak nehvaležnik sem! Iz nič si me vstvaril, o Bog! od pekla odrešil, storil otroka in dediča nebeškega kraljestva ter me obsipaš z brezštevilnimi dobrotami — a vendar mi moreš zapovedati, da Te ljubim. Oh zakaj Te nisem prej ljubil? Kako sem Te mogel kdaj sovražiti in jeziti? Vzemi moje srce! Ti sam si mi dovolj, da Te ljubim odslej ne-le z jezikom, ampak dejanski, ne-le v tolažbi in sreči, ampak tudi v križih in nevoljah, ne-le dve leti, ampak vse življenje, v vseh okoliščinah, v malem in velikem, hočem tvojo sv. voljo izpolniti. S sv. Frančiškom Sal. porečem: *Ko bi me tudi radi mojih grehov pogubil, vendar Te hočem ljubiti, o Jezus, da bom vsaj na tem svetu imel srečo pri teh biti, ki Te ljubijo, ako je ne bi imel na onem svetu.* Amen. P. Bohinjec.

3. Prilika o nerodovitnem figovem drevesu.

III. Kaj Bog išče pri nas?

Ne najdem sadu. (Luk. 13. 7.)

Vsevidno oko Božje ne gleda le z nebes na nas, če drevo, katero je zasadil, prinaša tudi sad, in sicer dober sad, temuč bo

prišel tudi enkrat tisti dan, tisti trenutek, ko se bo Gospod vinograda hotel sam prepričati o sadu figovega drevesa. Ta trenutek bo trenutek naše smrti, ko bo oster in čez vse natančen odgovor tirjal od vseh naših del, dobrih in hudih. Kako strašen bode tisti trenutek, kedar Gospod svojemu služabniku, grenki smrti, poreče: *Posekaj to drevo!* ako ne obrodimo tistega sadu, ki nam more nakloniti milostno in srečno sodbo! Kako strašen bo dan sodbe, dan jeze Božje, če najde nam nami sad obsojenja v večni ogenj, kateri je pripravljen hudobnemu duhu in njegovim služabnikom! — Iz zadnjega premišljevanja vam mora biti znano, da so slabi sad naši grehi, dobri sad pa so naša dobra dela. Vprašanje torej nastane na dalje: Katera dobra dela pa nam gre pred vsem drugim opravljati, in katerih hudobnih del se nam je varovati, če hočemo doseči zveličanje? Na to vam želim danes odgovoriti, ko rečem: Gospod Bog mora nad nami najti 1. sad vere, in 2. sad ljubezni polnega srca. — O tem me nadalje poslušajte v imenu Jezusovem in Marijinem!

1. *Gospod vinograda je prišel iskat sadu na figovem drevesu.* Prav tako ravna Bog z nami; on išče sadu na drevesih, katere je zasadil v svojo sv. cerkev. Pred vsem drugim pa bo od nas zahteval a) sadu vere. *Kdor hoče k Bogu priti*, pravi apostol Hebrejcem, (11, 6.) *mora verovati, da je, in da plačuje tiste, ki ga iščejo.* In Kristus sam pravi: *Kdor veruje in je krščen, bo zveličan.* (Mark. 6, 16.) Sv. Klemen Aleksandrijski pa govori: *Vera je kristijanu v zveličanje tako potrebna, kakor tistemu, ki živi, da diha.* In zopet sv. Avguštin pravi: *Brez vere ne more nihče sprejet biti med otroke Božje; in kdor tukaj ne hodi v veri, ta na unem svetu ne bo prišel k gledanju.* Kakor izraelsko ljudstvo pri odhodu iz Egipta zaradi nevere ni moglo priti v obljubljeno deželo; tako tisti, kateri nima vere, ne bo prišel v nebeško domovino. Zategadelj, ljubi moji! držimo se zvesto naukov sv. vere, brez katere nam je nemogoče zveličanim biti in ne poslušajmo zapeljivih naukov današnjih brezvercev in liberalcev. Le pomislimo: kateri pa so tisti nauki, katere nam sv. katoliška cerkev zapoveduje verovati? Ali mar niso nauki sin Božjega, kateremu so že pri rojstvu angeli Božji dajali spričevanje, in je nebeški Oče pri njegovem rojstvu v reki Jordan pričal: *Ta je moj ljubeznivi Sin, nad katerim imam svoje dopadenje*, in je ukazal rekoč: *Njega poslušajte.* (Mat. 3. 17.); nauki tistega sina Božjega, kateri je svoje božestvo

s tem spričal, da je dajal slepim spregledovati, gluhom presliševati, mutastim izpregovarjati, hromim shčiti, gobove je očiščeval in celo mrtve v življenje vzbujal; nauki tistega sina Božjega, pri čegar smrti je solnce otemnelo, zemlja se stresla in se je zagrnjalo v templu pretrgalo v znamenje, da je sam Sin Božji križan, tisti Sin Božji, ki se je kot Gospod čez življenje in smrt sam sebe od mrtvih obudil, svoje vstajenje od mrtvih pred vsem svetom spričal in vpričo svojih učencev šel v nebesa, kjer sedi na desnici Božji in bo zopet sodnji dan prišel soditi žive in mrtve. Nauki sv. katoliške cerkve, v katere imamo verovati, so tisti nauki, katere so apostoli kot učenci Jezusovi po vsem svetu razglaševali in za njih resnico dali kri in življenje. Zato se jih zvesto držimo tudi mi in nobeno zaničevanje in zasmehovanje, nobeno prilizovanje in preganjanje od strani neznabožnih liberalcev naj nas od njih ne odvrne, ker ti nauki sv. vere, pravi Evzebij, so vrata v večno življenje in podlaga našega zveličanja. Besede Kristusove: *Kdor ne veruje, je že sojen* (Jan. 3, 18.) in njegove besede: *Kdor ne veruje, bo pogubljen* (Mark. 16, 16.), njegovo Božje poslanstvo, njegovi nauki in njegovi čudeži, njegovo trpljenje, njegova smrt na križu, njegovo vstajenje in njegov vnebohod se izpodbiti in utajiti ne dá. — Tega sadu vernega srca torej sin Božji pri nas išče, in gorje nam, če ga ne najde, ker viničarju poreče: *Posekaj ga in vrži ga v večni ogenj!*

2. Poleg sadu vernega srca pa hoče Gospod, kedar pride, tudi še nad nami najti sadu ljubezni polnega srca. Ne smemo namreč misliti, da nas bo že vera sama zveličala, temuč vera mora sad roditi v delih ljubezni. Dokaz te resnice imamo v zapovedi Jezusovi, ki se glasi: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vseh svojih moči. To je prva in največa zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.* (Mark. 12. 30, 31.) Sv. Pavel pa kar naravnost pove, da nam vera brez ljubezni kar nič ne koristi. *Če bi imel vero, pravi, da bi gore prestavljal, ljubezni pa ne bi imel, nisem nič. In če bi vse svoje imenje med uboge razdelil za živež, in svoje telo dal, da bi zgorelo, ljubezni pa ne bi imel, mi nič ne pomaga* (I. Kor. 13, 1.—5.) Da, ravno ta apostol postavlja ljubezen nad vero in vse druge čednosti, rekoč: *Sedaj pa ostanejo vera, upanje in ljubezen; največja med temi pa je ljubezen* (I. 13, 13.) Čednost ljubezni mora torej Gospod najti v našem srcu, kedar pride sadu iskat in nas hoče sprejeti v nebeško kraljestvo.

Ta ljubezen pa, ljubi moji! je dvojna, je a) ljubezen do Boga, je b) ljubezen do bližnjega. Prva je

a) ljubezen do Boga. Slišali ste zapoved Kristusovo: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli in iz vseh svojih moči*; — a zakaj ga moramo tako ljubiti? Zato, ker je največja, najboljša in najljubeznivša dobrota. Zato te ljubezni nobena druga ljubezen ne sme, prekositi, in od te ljubezni Božje, kakor govori sv. Pavel, nas ne sme ločiti *ne nadloga, ne britkost, ne lakota, ne nagota, ne preganjanje, ne življenje, ne smrt*. Boga moramo ljubiti, ker nas je On, pravi sv. Janez (I. 4, 19.) *poprej ljubil, kakor smo ga mi ljubili*. In Kristus sam govori: *Tako je Bog svet ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da vsi, kateri vanj verujejo, se ne pogubé, temuč imajo večno življenje*. (Jan. 3, 16.) V koliki meri pa vsakdo Boga ljubi, kaže v tem, kako izpolnjuje njegove zapovedi; zakaj Kristus pravi: *Kdor moje zapovedi ima in jih izpolnjuje, tisti je, kateri me ljubi*, iz česar se razvidi, da grešnik, ki njegove zapovedi prelamlja, tudi nima ljubezni do Boga; *kdor pa ljubezni nima, ostane v smrti*, pravi sv. Janez. (I. 3, 14.)

b) Druga zapoved ljubezni se glasi: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe*. Da pa izprevidimo, kako ostra je ta zapoved, pravi drugod: *To vam zapovedujem, da se ljubite med seboj*. In sv. Avguštin pravi: *Da moreš hoditi, moraš imeti dve nogi, in če hočeš iti proti nebesom in k Bogu priti, zopet potrebuješ dveh nog*. In kateri ste ti? *Ljubezen do Boga in do bližnjega*. Če ti ena teh dve nog manjka, ne boš prišel do cilja svojega popotovanja. — Naš Zveličar pa ne zahteva le ljubezni do bližnjega, ampak celo ljubezen do sovražnikov, rekoč: *Jaz pa vam rečem: Ljubite svoje sovražnike, storite dobro tem, kateri vas sovražijo, in molite zanje ki vas preganjajo in obrekujejo, da bote otroci svojega nebeškega Očeta, ki daje svojemu solncu vzhajati čez dobre in hudobne in dežju rositi na pravične in krivične*. (Mat. 5, 43—45.) Poglejte! ta zapoved ljubezni do sovražnikov je zapoved na križu umirajočega Zveličarja, katera mu je z zadnjimi kapljami krvi pritekla od srca, ko je molil: *Oče! odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!* — Kdor torej Boga čez vse in svojega bližnjega kakor sam sebe ne ljubi, kdor nad svojim sovražnikom rohni: *Oko za oko, zob za zob!* čegar srce kljub ponujane sprave le sovraži, obrekuje in preklinja, in s pestjo in z jezikom žuga — gorje in večno gorje mu, kedar pride Gospod in najde nad njim tak peklenski sad! Amen.

Praznik sv. Jožefa.

Sv. Jožef pomočnik srečne smrti.

Ko je (Jakob) videl, da se že dan njegove smrti bliža, je poklical svojega sina Jožefa. I. Moz, 47, 29.

Edina tolažba, katero je imel stari očak Jakob na zemlji, je bil njegov preljubi sin Jožef. Ko je slišal, da Jožef, ki ga je veliko let objokoval kot mrtvega, še živi v Egiptu, mu je bilo, kakor bi se bil prebudil iz trdega spanja, in je dejal: *Dosti mi je, da le še moj sin Jožef živi; šel bom, da ga vidim, predno umrjem.* In ko ga je res ugledal, se ga je oklenil okoli vratu in se je veselja jokal ter je mislil, da je sedaj dovolj dolgo živel in da si ničesar več na zemlji ne želi. Zato je radostno vzkliknil: *Sedaj rad umrjem, ko sem videl tvoje obličje.* Ko se je pa približal dan njegove smrti, je poklical svojega sina Jožefa, kakor bi ne imel drugih sinov kakor tega. Njegovemu varstvu je priporočil samega sebe in druge svoje otroke, v njegovih rokah je hotel umreti, Jožef naj bi mu zatisnil oči, kakor mu je Bog sam obljubil: *Jožef ti bo zatisnil oči s svojimi rokami.*

Egiptovski Jožef je prekrasna predpoda našega sv. Jožefa, ki je rednik Jezusa Kristusa, gospodar sv. družine, varuh vesoljne sv. katoliške cerkve in vseh njenih otrôk, potem pa še posebno varuh kranjske dežele in nas vernih Slovencev. Lahko se srečne štejem in se veselimo zavoljo te milosti in časti, da imamo svetega Jožefa za varuha. Zakaj boljšega in mogočnejšega varuha za Marijo Devico naša sv. cerkev ne more najti, ljubeznivejšega očeta nam Bog med vsemi svetniki ni mogel dati, kakor sv. Jožefa. Blagor človeku, ki zasluži njegovo očetovsko varstvo in pomoč. Blagor človeku, kateri na strani sv. Jožefa hodi po tej solzni dolini in zasluži, da ob koncu svojega popotovanja umrje v Jožefovih rokah. Zakaj poleg Jezusa in Marije v tem najnevarnejšem trenutku življenja od nikogar ne moremo pričakovati tako zanesljive pomoči, kakor od sv. Jožefa. Sv. Jožef je naš največji pomočnik, najljubeznivejši tolažnik v nevarnosti bližnje smrti, zato ga častimo z vsem zaupanjem kot varuha umirajočih. Povedal vam bom torej danes: Zakaj častimo sv. Jožefa kot pomočnika srečne smrti?

1. Sv. Jožefa častimo kot pomočnika srečne smrti: a) ker srečna smrt nam je najbolj potrebna. Edino le srečna

smrt ima v rokah ključe srečne večnosti, zato takrat najbolj potrebujemo pomoči, srčnosti in tolažbe, ko pride najstrašnejši trenutek našega življenja, ko se odtrga duša od telesa. Zato so govorili in tožili sploh vsi krščanski in paganski modrijani: »Med vsemi strašnimi rečmi najstrašnejša je smrt.« Pač veliko strahu in groze človek pretrpi. Strašen je ponočni požar, ko ogenj divja od hiše do hiše in neusmiljeno požiga imetje ljudij. Strašna je grozna povodenj, ki dere naprej s silovito močjo in s seboj odnese hiše, njive in drevesa. Strašna je huda ura, ko gromí in treska in blisk za bliskom udarja, kakor bi bil sodnji dan; toda, da ubogi človek le življenje odnese, vse drugo sčasoma pozabi. A bleda smrt, ta je med vsemi grozami najstrašnejša, ker smrt mu ugasne ne-le vse, kar ima, ampak mu iztrga dušo iz telesa, jo pahne v neskončno večnost, telo pa vrže v grob črvom v živež. Zakaj umreti se pravi zapustiti za vselej svet in vse, kar je v njem. Umreti se pravi odtrgati se od očeta in matere, od bratov in sester, od moža in žene, od prijateljev in znancev. Umreti se pravi pustiti za veke denar in blago, hiše in njive, veselje in dobro življenje. Umreti se pravi pretrpeti najhujše, neznane telesne bolečine, katerih si noben živ človek ne more misliti, ker jih noben mrlič ne more več popisati. Umreti se pravi trpeti najstrašnejšo dušno britkost in zapuščenost, strah in napade obupa. Umreti se pravi videti pred seboj vse storjene grehe, tudi tiste, ki jih je človek že davno pozabil ali ni spoznal, gledati jih v njih pravi velikosti in teži. Umreti se pravi čas dokončati in nastopiti neskončno večnost, ki nima ne konca ne kraja, ker o nji velja beseda sv. Duha: *Potem ne bo več časa*. Ne bo več časa zamujeno popraviti, za storjene grehe zadostovati, ne bo več časa za nebesa zasluženja pridobivati. Umreti se pravi prestati najhujšo vojsko, ko bo satan napenjal vse svoje moči in pokazal vso svojo srditost, da bi nas pahnil v pogubljenje, kakor piše sv. Janez v skrivnem razodenju (12, 12.): *Hudobni duh je k vam doli prišel in ima veliko jezo, ker vé, da ima le malo časa*. Umreti se pravi slednjič stopiti pred tisto sodbo, kjer se bo odločila naša večna sreča ali večno gorjé. Kako strašna bo tedaj za nas tista ura!

Kdo nam bo pa takrat pomagal? Ali svet s svojim bogastvom? Ne, nobeno posvetno bogastvo ne more smrti poslajšati, še manj jo odvrniti, ker Gospod življenja in smrti se ne dá podkupiti. Ali morda naši domači, prijatelji, ki smo jih tako ljubili in vse zanje storili? Nobeden izmed njih vam ne more po-

magati, jokaje bodo stali okoli vaše smrtne postelje, toda vam pomagati, strah odvzeti, vas spremljati v večnost, za vas prositi pri božjem Sodniku, tega ne morejo. Če tedaj poznamo grozō smrti, sedaj že začnimo in nikoli ne jenjajmo goreče častiti in ljubiti tistega, ki nam more takrat pomagati. Najboljši pomočnik v tej največji sili nam je za Jezusom in Marijo sv. Jožef. Kdor si je pridobil njegovo varstvo in pomoč, sme z očakom Jakobom mirno in veselo zaklicati, ko se mu bliža zadnja ura: *Sedaj rad umrjem, ker sem videl obličje tvoje.*

2. Sv. Jožefa častimo kot pomočnika srečne smrti, ker je za Jezusom in Marijo naš najboljši pomočnik v življenju, posebno pa ob smrti uri. S pobožnim Gerzonom pravijo mnogi učeniki, da morajo sv. Jožefu pokorne biti vse stvari, ker mu je bil Jezus Kristus sam pokoren. Kako bi nas mogel tedaj ob smrti uri satan napadati, če smo pod varstvom sv. Jožefa? Kako bi se upal bližati duši, katero sv. Jožef varuje in brani? Veliki cerkveni učenik sv. Tomaž Akvinski trdi, da je Bog podelil sv. Jožefu moč pomagati v vsaki sili, kar je posebno skusila med drugimi sv. Terezija. Ali nam ne bo tedaj še najbolj pomagal v največji sili in stiski, v smrti uri? Res, kaj bi nam pomagalo, da nas je sv. Jožef na našem popotovanju na zemlji obvaroval in rešil v tolikih nevarnostih, ko bi nam na koncu življenja ne mogel ali ne hotel na pomoč priti, ko se odločuje celo naše večno življenje. Resnično je, drugi svetniki nam pomagajo v nekaterih posebnih stiskah; sv. Jožef pa v vseh, zlasti v največji sili, v smrti uri. To je naše gotovo prepričanje, naše trdno upanje.

Zakaj smo o tem prepričani, z a k a j t o u p a m o ? Zato, ker je sv. Jožef rednik Jezusa Kristusa, ki nam je zaslužil vse milosti, ker je ženin nebeške kraljice Marije, po kateri nam Bog deli vse milosti; zato ima oblast in moč nam sprostiti vse milosti božje. Zakaj Jezus, ki je na zemlji poslušal sv. Jožefa kot svojega očeta, tudi v nebesih posluša najprej njegove prošnje in želje, in ko bi on sam še ne mogel sprostiti, potem mu pomaga še njegova sveta deviška zaročnica. Zato prosimo sv. Jožefa posebno za srečno zadnjo uro, da bi nam takrat sprosil milost pravega kesanja, dobre spovedi, vrednega sv. obhajila, da bomo v družbi Jezusa in Marije šli v večnost, da bodo naše zadnje pobožne besede: »Jezus, Marija, Jožef! stojte mi na strani v zadnjem boju. Jezus, Marija, Jožef! naj združen z vami mirno izdihnem dušo svojo.«

Neki duhovnik je l. 1879. poročal v (»Sendbote des heiligen Joseph«) iz prijateljskega pisma sledeče: Jožef Carvalho iz Brazilije je bil z menoj tovariš in gojenec v hiši jezuitov v Feldkirchenu. Bil je iz rodovine glasovitega Pombal-a, kateri je na Španskem jezuitu tako krivično preganjal. Ko je prišel ta mladenič v svojo domovino v Brazilijo, lotila se ga je jetika, da je dalj časa bolan ležal v hiši svojega varuha. Že se je bližala smrt, toda njegov varuh, zagrizen prostozidar, ni hotel poklicati duhovnika. Jožef Carvalho je milo prosil, da naj mu pokličejo katoliškega duhovnika, toda varuh pravi: »Na noben način ne pustim katoliškega duhovnika v hišo, lahko umrješ tudi brez svetih zakramentov.« Kaj je bilo storiti? Smrtno-bolni Jožef se zateče k svojemu patronu sv. Jožefu. Ko je tako v vroči molitvi in v strahu čakal smrti, pride nekega dné trgovec v hišo neusmiljenega varuha in hoče z bolnikom govoriti. Res ga peljejo k njemu in po kratkem pogovoru mu pové, da je redovnik in katoliški duhovnik, ter pravi: »Slišal sem o vaši stiski, da tako željno prosite katoliškega duhovnika, in prišel sem, da vas spovem.« Bolnik se spové in duhovnik pové, da bo prišel čez dva dni s sv. obhajilom. Toda drugi dan ga najdejo mrtvega. Mladenič pa je gotovo prejel vsaj duhovno sveto obhajilo za zadnjo popotnico in je tako umrl srečne smrti ter je sedaj v nebesih hvaležen sv. Jožefu za njegovo pomoč.

3. Sv. Jožef je pomočnik za srečno zadnjo uro, ker je on s a m t a k o l e p o i n s r e č n o u m r l, da pravi sv. Frančišek Sal.: »Smrt sv. Jožefa je bila tako lepa in sveta, da bi celó angeli hoteli tako umreti, ako bi mogli.« Znabiti ste že videli kako podobno, ki kaže smrt sv. Jožefa. Častitljivi očak, gospodar sv. družine, leži na smrtni postelji, na eni strani mu stoji Jezus, na drugi Marija, ugasujoče oči Jožefove so uprte v njegovega preljubega rejenca, ki sam z eno roko kaže v nebesa, z drugo ga podpira. O, to je lepa in srečna smrt! Tako lepo in srečno še nihče ni umiral ne prej ne poslej. Jezus Kristus, božji Sin, je umiral tri ure na križu v najstrašnejših bolečinah, ko še glave ni imel kam nasloniti, od Boga zapuščen, od ljudij zasramovan; to je bila sicer najsvetejša smrt, toda najbritkejša, ker je na sebi nosil grehe vsega sveta. Marija je sicer umrla najslajše smrti iz samega gorečega hrepenenja in ljubezni do Jezusa, toda umrla je v tuji hiši, med tujimi ljudmi. Sv. Jožef pa je umrl na rokah Jezusa in Marije. Oba sta mu sedaj skazovala pristrčno hvaležnost za toliko truda in ljubezni, ki jima jo je on daroval vsa leta. S svojimi rokami sta mu stregla in s tisto ljubeznijo, ki jo more imeti le Sin božji in njegova božja mati. Slovo sta jemala od njega in ga tolažila z besedami, katere morejo priti le iz ust Jezusovih in Marijinih.

Pripoveduje se, da je pred smrtjo Jožefovo prišla iz nebes truma angelov, ki so mu z nebeškim petjem dajali tolažbo; pa še stokrat slajša je bila tolažba, ki jo je slišal iz ust Jezusovih in Marijinih. Ker si moramo misliti, da je bil sv. Jožef do zadnjega zdihljeja pri zavesti, smemo tudi prepričani biti, da se je še enkrat, predno je za vselej oči zatisnil, milo ozrl na Jezusa in Marijo, da je, predno mu je ugasnilo blago življenje, še enkrat izgovoril najljubši mu imeni: Jezus in Marija. Tako se je ločila njegova sveta, čista duša s te zemlje. On je zapustil tukaj svojega preljubljenega Jezusa in svojo predrago nevesto, toda ne z britkostjo, ampak z veselo zavestjo, da jih kmalu zopet vidi gori v nebesih. Jezus in Marija pa sta tudi še mrtvemu skazovala svojo ljubezen z milimi solzami, ki sta jih pretakala pri njegovem mrtvaškem odru in pri pogrebu. Če so judje pozneje, ko je Jezus jokal pri Lazarjevem grobu, govorili: *Glejte, kako ga je ljubil*, koliko bolj so še oni, ki so bili pričujoči pri Jožefovi smrti in pri njegovem pogrebu, čudili se Jezusu in Mariji, rekoč: *Glejte, kako sta ga ljubila!*

Zato je modro, da so vsi svetniki že od davnih časov izvolili sv. Jožefa za pomočnika v smrtnih težavah, ker je on sam tako lepo in srečno umrl, da bi tudi njim izprosil milost, da bi umrli v družbi Jezusovi in Marijini. Zakaj kdo bi nam mogel enkrat ljubeznivejše slajšati smrtne grenkosti, kakor on, ki je tako mirno umrl, enako otroku, ki sladko zaspil na materinih rokah.

Ko so šli Izraelci iz Egipta in so prišli do Rudečega morja, so se silno bali in vpili k Gospodu, ker so bili v strašni nevarnosti. Pred seboj so videli neizmerno globoko in široko morje, ki jim je pretilo pogin; za seboj pa groznega Faraona z njegovo močno vojsko, ki jim je bil že za hrbtom; torej povsod smrt in pogin. Tedaj je Mozes vzel svojo palico, je stegnil svojo roko čez morje, in voda se je razdelila, da so šli Izraelci po suhem skozi morje tako so bili rešeni. Skoraj bi lahko trdili, da je Bog storil ta veliki čudež zavoljo Egiptovskega Jožefa, prvega rešenika izraelskega ljudstva, čegar kosti so s seboj nosili v njegovo domovino. — Ta dogodba je prav primerna podoba duše, ki se loči s sveta. Takrat o tisti uri bo za nas strašna stiska, ko bomo morali iti v neznano deželo večnosti, ko bomo stopili na breg večnosti in ne bomo videli nič drugega pred seboj, kakor neskončno morje večnosti, za seboj pa peklensko moč v njeni srditosti. Pred nami bo neskončno morje neizvedljive sodbe božje, o kateri pravi David: »Tvoje sodbe, o Gospod, so veliko brezdno.« (Ps. 35, 7.) Za nami

bo življenje polno grehov, ki nam jih bo vest očitala. Kolika nevarnost! Kako bo ubogo srce človekovo trepetalo! Vendar se pobožnim častilcem sv. Jožefa ni treba bati, ker pri vratih večnosti stoji sv. Jožef, ki vodi svoje varovance v nebeški Jeruzalem.

Sv. Jožef je tedaj za Jezusom in Marijo najboljši pomočnik umirajočih, zato ga hočemo častiti vse svoje življenje, ga prositi, naj nam izprosi milost srečne smrti. In ko bo prišla ura stiske, ko se bo naša duša ločila, jo bo sv. Jožef rešil moči peklenske, kakor je rešil Jezusa in Marijo iz roke Herodove. Potem bomo z očakom Jakobom govorili: »Sedaj rad umrjem, ker sem videl tvoje obličje.« Sv. Jožef nas bo, tako upamo, z Marijo peljal k Jezusu, pri katerem bomo našli zveličanje. Amen.

Ludovik Škufca.

Četrta postna nedelja.

I. Priprava za velikonočno spoved in sv. obhajilo. (II.)

Bila je pa blizu velika noč, (judovski praznik). Jan. 6, 4.

Današnji sv. evangelij pripoveduje čudezno nasitjenje pet tisoč mož s peterimi kruhi in dvema ribama. — Veliki čudež je storil Izveličar — pa ta čudež je bil le predpoda še večjega čudeža, katerega je hotel Jezus pozneje storiti. To pomnoženje kruha namreč je Kristusu dalo povod, da je svojim učencem obljubil še čudežnejši kruh, s katerim se ne bo nasitovalo le 5000, ampak milijon in milijon ljudij — vse verno človeštvo — brez prenehleja do konca sveta.

Vi že veste, kateri kruh je imel takrat Izveličar v mislih — namreč najsvetejši zakrament sv. Rešnjega Telesa. Čudež nasitjenja in obljuba nebeškega kruha se je pa zgodila malo pred judovsko veliko nočjo, kakor priča evangelij: *Bila je pa blizu velika noč judovski praznik.* — Bliža se tudi velika noč — katoliški praznik, dan največje radosti, na kateri dan sv. cerkev vroče želi pripraviti svoje otroke v duhu in resnici. Zato ukazuje brati danes ta evangelij, da nas opomni na tisto vesoljno nasitjenje, na tisto nebeško hrano, katero ona deli vernim množicam pri sv. obhajilu. S tem tudi ljubeznivo opomni kristijane, naj ne zamudé spolniti njene četrte zapovedi, s tem, da se čisto spo-

vedó ter vredno prej mó zakrament sv. Rešnjega Telesa. —

S to vročo željo, s to zapovedjo sv. cerkve zopet danes stopim pred vas, krščanski poslušalci! — Zadnjič sem vas svaril pred nevredno, neveljavno spovedjo s tem, da sem vam pokazal 1. kedaj je spoved neveljavna in 2.) kaj škoduje neveljavna spoved. — Zato prav samo od sebe sledi 3.) vprašanje: kako se pa more popraviti neveljavna spoved? na katero hočemo danes odgovoriti.

Zakaj gorjé, gorjé takemu človeku, kateri bi ali nalašč ali iz lahkomišjenosti ali napačne sramožljivosti nakladal neveljavne spovedi ter morda celo pristopal k mizi Gospodovi, ako bi zanj ne bilo več pomoči, ne bilo več rešitve — in bi on po nevrednem prejemanju sv. zakramentov moral obupati nad Božjo milostjo in dirjati proti večnemu pogubljenju! O, še je rešitev, še je pomoč za zgubljeno ovčico!

Ako hoče nesrečnež neveljavne spovedi popraviti, je treba: 1.) da odloži prazni strah pred spovednikom 2.) da se spodbudi k resničnemu kesanju in trdnemu sklepu in 3.) da brez odloga opravi dobro spoved.

I. a) Proč z napačno sramožljivostjo pred spovednikom! Pomisliti moraš, kristijan, da le grešiti je sramota, a ne-se spovedati; *spovedati se* po besedah sv. Janeza Krizostoma — *ni sramota, temveč čednost, sicer bi ne prejeli plačila t. j. odpuščenja.* — Greh, le on je, kateri omadežuje človeško dušo; po spovedi pa zopet postane čista, lepa. *Ako se pa nisi sramoval* — pravi sveti Bernard — *greha storiti* (pred Bogom, kateri vse vidi in ve), *zakaj bi se zdaj sramoval ga obstati* (in razodeti). Zakaj ga nočeš Bogu razodeti, kateremu ga pač prikriti ne moreš? Če se pa sramuješ, ga na skrivnem spoznati pred mašnikom, *ki je tudi grešen človek*, kaj pa boš takrat storil, ko bodo na sodnji dan razodete vse tvoje hudobije pred vsem svetom? In na drugem mestu pravi sv. Bernard: *Ti si svojo dušo z madežem onečastil — ne da bi se bil sramoval in zdaj bi se sramoval izbrisati madež z odkritosrčno spovedjo?*

Odkod neki to izvira, odkod pride ta napačna sramožljivost? Glejte, to je delo, to je goljufija, to je zvijača hudobnega duha, kateri človeku pri grešenju *odvzame sramožljivost*, pri spovedi jo pa grešniku v njegovo pogubo zopet nazaj dá. To potrjuje sveti

Janez Zlatoust, ko pravi: »Kadar žalimo Boga, stori nas peklenski sovražnik drzne in sramožljive; naredi nas pa boječe in mladušne, ko se je treba spovedati.«

Ali kristijan, ne daj se temu sovražniku zmotiti, ne daj se zapeljati, ne poslušaj njegovega šepetanja! — Proč z napačno, pogubno sramožljivostjo! S tem boš premagal zvižajočo hudobnega duha, ter se rešil pogubljenja, ker vedno ostane resnično, kar pravi sv. Bonifacij: »Ako skrivamo svoje grehe, jih bo Bog razodel, ali mi hočemo ali ne. In boljše je, enemu človeku svoje grehe spoznati, kakor pa ob tisti strašni sodbi pred nebom, zemljo in peklom očitno obtožen in osramoten biti, pa ne v poboljšanje, ampak v večno kazen.«

b) Zatorej proč z napačnim strahom pred spovednikom! Ne govori, krščanska duša: »Bojim se spovednika! Kaj si bodo mislili o meni, če s tako velikimi in težkimi grehi stopim pred nje!« Kaj bodo rekli? Toda vedi, da ni zastoj Bog sam postavil za spovednike grešnih ljudij in ne angelov, da oni vedó, kako lahko se pade in kako težko se vstane. Spovednik je sam človek, pozna človeške slabosti, ker je sam s slabostmi obdan, ki mora vsak dan v očenašu moliti: »Odpusti nam naše dolgé« . . . , zatorej zna in mora imeti z grešnikom usmiljenje in potrpljenje sam zna s spokornikovimi solzami točiti lastne solze — in ne ve za sladkejšo tolažbo kakor če grešnega otroka z nebeškim Očetom zopet spravi, zgubljeno ovco zopet pripelje k čedi Gospodovi nazaj, da on je deležen veselja angelov v nebesih — *kateri se bolj raduje nad grešnikom, ki se spokori, kot nad 99 pravičnimi, ki pokore ne potrebujejo.* (Luk. 15, 7.)

Ko je sv. Ludovik Bertrand, mož apostoljske gorečnosti, živel v Valenciji, pride k njemu nek človek, poklekne predenj ter se spoveduje strašnih, neznanskih grehov. Kolikorkrat pa pove ostuden greh, vselej pogleda duhovna z ostrim očesom v obraz, če se bo kaj zavzel. Ko konča in vendar v Bertrandovem obličju pri vsem naštevanju najgrših ostudnostij ne zapazi nobenega znamenja začudenja ali nevolje, temveč nespremenjeno jasnost in mirnost, nekoliko časa molči, potem pa pristavi: »Še en greh imam, katerega sem ravno kar storil.« »No, katerega?« vpraša ljubeznjivo spovednik. »Jaz sem vas hudo, slabo obsodil.« — »Kako to«, vpraša Bertrand smehljaje. Spovedanec odgovori: »Jaz sem vas pri naštevanju vseh teh grdih rečij natanko opazoval; in ko na vašem obrazu nisem zapazil nobene spremembe, nobenega zavzetja, začudenja in nevolje, ampak zmiraj neko ljubeznivost, sem začel sumiti, da ste vi ravno tak grešnik, ker se vam ne zdi to nič novega.«

Bertrand odgovori: »Ljubi moj, pač sem tudi jaz pred Bogom grešnik in se imam dosti bojevati s svojo slabostjo, vendar pa z božjo pomočjo nisem nobenega teh grehov storil, katerih si se ti spovedal. Da se pa pri vsej tvoji spovedi nisem zavzel ter nobene nevolje kazal, se ti ne sme čudno zdeti. Ali nisi prostovoljno pred me pokleknil? Zato sem tako tvojo spoved poslušal, ker sem spoznal, da ti je žal, da si jih storil. Saj se jih nisi zato spovedal, kakor bi ti dopadli, ampak zato, ker si jih začel črtiti in sovražiti. Žalosten sem bil sicer v srcu, da si toliko Boga razžalil, ali še bolj sem bil vesel da sem slišal, da se jih spoveduješ ter spoznal, da jih nočeš nikdar več storiti.

c) In zakaj bi se neki bal spovednika? Saj on je zavezan pod smrtnim grehom, pod najhujšimi časnimi in večnimi kaznimi molčati o tem, kar je v spovedi slišal. — In zares Bog sam čudežno varuje svetost spovedi in čuje nad spovedno molčečnostjo. Bilo je nesrečnih duhovnov, ki so padli v ta ali oni greh; ali takih, ki bi bili iz spovedi kaj pripovedali, še ni bilo. Nasproti pa je bilo že dosti takih, ki so raji pretrpeli smrt, kakor bi bili prelomili spovedno molčečnost. — Tako sta med drugimi Janez Sarkander in Janez Nepomuk zgubila rajši življenje, kot razodela kaj iz spovedi.

Sv. Janez Nep. je bil spovednik kraljice Ivane, žene kralja Venceslava. Kralj sili Janeza, naj mu razodene, kaj se je kraljica spovedovala, ter mu celo smrt zažuga, ako bi ga ne ubogal. A Janez Nep. odgovori: »Ti me sicer moreš umoriti, a izvabil ne boš nikdar iz mene besedice o spovedi!« Rastogoteni Venceslav ukaže Janeza zvezati ter vreči v Veltavo. Zato pa je Bog tega svetnika ob in po smrti poveličal in jezik njegov je še dandanašnji (od 1383) tako ohranjen, kakor je bil živ.

In takih neustrašenih junakov, pogumnih spovednikov, predragi, se tudi dandanašnji ne bo manjkalo, ako pride kedaj do tega. Zato se pa katoliško ljudstvo vedno *brez strahu in boječnosti s skesanim srcem* in velikim zaupanjem bliža k sodnjemu stolu katoliških spovednic.

II. Težavno je sicer za človeka, ki je dolgo opravljal ne vredne spovedi, spodbuditi se k resničnemu kesanju in trdnemu sklepu; toda nemogoče ni: zakaj verska resnica je, da Bog slehrnemu še tako velikemu grešniku podeli zadostno milost, ako le hoče dotični ž njo sedelovati. Kako boš torej ti, ki si v grehah zakopan, ki ti je vest obtežena z neveljavnimi spovedmi, kako boš ti dospel do resničnega kesanja? Kaj ti je storiti?

a) K pravemu kesanju potrebujemo Božje pomoči, ker je ono žalost srca in notranje spreobrnjenje. Zato moramo pred

vsem zanj moliti ter s spremišljevanjem nagibati svoje srce h kesanju.

Imenitni dušni vodnik Gaume pripoveduje vsem v spodbudo, kako si je za to prizadeval nek svet škof po zgledu sv. Karola Boromeja. Več ur je molil srčne molitve k Bogu, da bi mu podelil spokorne občutke. Potem pa si je tri reči prav živo pred oči postavil ter v duhu tako rekoč storil tri pota: prvo v pekel, drugo v nebesa, tretjo na Kalvarijo. — Najprej se je preselil na kraj muk in trpljenja in videl prostor, ki se mu je zdel zanj odmenjen v sredi zgočega ognja med družbo hudobnih duhov in zavrženih. Zahvalil se je gospodu, da ga še ni doli pahnil; molil je goreče za usmiljenje, prosil za milost stanovitnega poboljšanja. — Potem se je bližal tronu veličastva in blaženstva. Zdihoval je, ker si je z grehom vhod tjekaj zaprl; kliče h Gospodu, naj mu zopet odpre ter se priporoča svetnikom Božjim. Ti dve postaji ste imeli namen, strah in trepet pred Bogom v njegovi duši vzbuditi. Od strahu pa je prestopil k ljubezni. Zato je storil tretjo pot na goro Kalvarijo. Tu se vstopi pred križ ter premišljuje z ljubeznijo trpečega Zveličarja ter šepeta sam sebi: »Glej, to je moje delo! Jaz sem vzrok bolečin, ki jih je trpel Jezus Kristus; jaz sem z drugimi grešniki telo Sina Božjega obdal z ranami, na križ pribil, ga umoril. Ah, Jezus, kaj si mi storil žalega, kako sem mogel s teboj tako ravnati, s teboj, ki si me neizmerno ljubil, s teboj, katerega bi moral z neskočno ljubeznijo ljubiti, če bi mi bilo mogoče. O moj Gospod, jaz te ljubim in obžalujem, ker sem te žalil.«

Enako, kristijan moj, moraš tudi ti storiti! Z molitvijo moraš začeti, ker srčna žalost je dar Božji; ako ga hočeš prejeti, moraš zanj prositi. Prosimi moraš Boga, da ti podeli saj iskrico tiste žalosti, tistega kesanja, ki je prešinjala spokornega Davida, Magdaleno, Petra, cestnarja, itd.

b) Tako kesanje, taka resnična žalost pa že zapopade v sebi trdni sklep, t. j. resnično voljo svoje življenje poboljšati in vseh priložnostij k grehu se varovati. — Ne zapeljivosti in prilizovanja sveta, ne nagoni mesá, ne napadi hudobnega duha — nič ne sme omajati tvojega sklepa, katerega si enkrat storil pred Gospodom. Ponavljaj ga večkrat, zakliči si ga pogosto v spomin, da boš vedno mogel reči s sv. Pavlom (Rim. 8. 38—39): *Ne smrt, ne življenje, ne angelji, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanost, ne prihodnost, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar, nas ne bo mogla ločiti od ljubezni Božje, katera je v Kristusu Jezusu Gospodu našem.*

V vseh skušnjavah in stiskah, nevarnostih in priložnostih kliči h Gospodu za moč in krepost, za neomahljivo stanovitnost,

da bo resnica, kar si obljubil z Davidom rekoč: *Jaz sem prisegel in sklenil, tvoje pravične postave spolnovati.* (Ps. 118.)

III. K opatu Sisoju pride večkrat samostanski brat ter ga vpraša, kaj mu je storiti, ker je grešil. Opat vselej odgovori: »Ti moraš zopet vstati!« »Da, odvrne brat — jaz sem vstal, pa sem zopet padel.« »Tedaj še enkrat vstani!« reče opat. In ko brat spozna, da je že prav pogosto padel in zopet vstal, ga opat opomni kot poprej, naj ne neha truditi se za poboljšanje. »Kolikokrat tedaj — reče brat — bom moral vstati?« »Dokler te — odgovori opat — smrt zateče ali v slabem ali dobrem. In kakor bo človek najden v dobrem ali slabem, tako bo sojen.«

Katerikoli izmed nas spozna v tem samostanskem bratu samega sebe, ta naj posluša, ta naj uboga svet opata Sisoja.

Kolikor bolj velja to tebi, nesrečnež, ki si že tolikokrat padel, ki si na duši in telesu smrtno ranjen, ki po nevrednih neveljavnih spovedih še vedno tavaš po prepadu grehov in hudobij. Oh vstani, ter sezi po zdravilu, katero edino še more zaceliti tvoje dušne rane. Brez strahu in brez odloga hiti k spovednici, ker ni je druge rešitve za tebe. Za človeka pogreznjenega v grehe je spoved edini pomoček, da se izbrišejo grehi. Ako bi bil ti pripravljen vse drugo storiti, najhujšo pokoro delati; svojih grehov se pa ne obtožiti — bi ti jih Bog ne odpustil: notranje, molčeče spoznanje pred Bogom — ono ne zadostuje — pripomore ti pač k spokornemu duhu in pripravljanju k zakramentu pokore; poboljšanje in opuščanje vseh prejšnjih hudobij ne zadostuje; ker s tem, da novih dolgov nisi napravljaj, stari še niso izbrisani. Naj bi ti zavolj storjenih grehov se žalostil, naj bi točil potoke solzá, naj bi noč in dan puhtele goreče molitve proti nebu: vse to bi tebi ne odvzelo grehov, če bi ti volje ne imel spovedati se. En sam in edini pomoček, da se grehi izbrišejo, ti je Kristus naznanil rekoč: *Pojdi in skaži se duhovnu!* V spovedi še le boš dobil odvezo, odpuščanje svojih grehov.

Preden pa stopiš k sodnjemu stolu, preglej skrbno, natanjko, z vso resnobo in brez sleherne samosvoje ljubezni — vse, tudi najskrivnejše kote svoje vesti. Pokliči si v spomin, kako dolgo je že, kar si se morda nevredno, *neveljavno spovedal*, kolikokrat še potem zakramente prejemal —; v katerih grehih med tem časom živel! Pomisli, katera je tvoja glavna napaka, tvoja poglobljena strast, iz katere izvira ves tvoj žalostni stan. Pomisli, kolikokrat si greh storil morda na dan, na teden, na mesec, pri kaki priložnosti ali v tovarišiji, in trdno skleni, zanaprej tako več Boga ne

žaliti. Pa prijatelj, sodi se pravično, sicer sam sebe slepiš in goljufaš!

Poprašaj se čez stanovske dolžnosti kot oče, kot mati, sin, hči, posel, ali dekla; potem preglej zapovedi božje in cerkvene, različne vrste djanskih grehov ter se izprašaj, v kolikor si se zoper to pregrešil v mislih, besedah ali v djanju ali z opuščanjem dobrega. — Ko si se tako dobro spoznal, potem pa se približaj brez strahu in boječnosti s polnim zaupanjem k spovednici, ter odkritosrečno in skesano razodeni revni stan svoje duše — in *blaženi trenutek* je nastopil; ko zaslišiš od mašnika: Absolvo te, Odvežem te — se ti odvali težki kamen od srca, zgubljeni pokoj vesti in dušni mir se ti vrmeta nazaj. Z vsem zlatom in srebrom, z vsem veseljem svetá se tista blaženost nebeska ne dá primeriti. Po dolgi temni noči zopet sije solnce milosti v tvojem upokojenem srcu.

Kdo bi ne želel enacega trenutka, kdo bi rad ne okušal nadzemskega miru? Kdo bi se branil milostnega žarka zlatega solnca?... In če bi vi vprašali, kaj je namen mojega zadnjega in današnjega govorjenja, bi vam nič družega ne odgovoril, kakor, da je moja želja: da zadobite in ohranite mirno vest, čisto srcé ter okusite, kaj se pravi radovati se v Gospodu ob velikem prazniku vstajenja Zveličarjevega.

Zakaj sem toliko govoril? Zato, da bi vas spodbudil spolniti četrto cerkveno zapoved v duhu in resnici, ne pa samo po črki na videz. Ker vedite, da nobeden ne zadosti, kdor se le približa spovednici ter črni listek zamenja za rudečega. Tacega reveža, ako bi kateri bil, bi jaz prosil, naj večkrat pogleda tisti rudeči zamenjani listek, ter ga naj poprašuje, kaj mu bo odgovoril?...

Glej, ravno tisti listek to bo enkrat ob sodbi tožil, tisti listek bo zoper tebe pričal, tisti listek ti bo očital trenutek, ko ti je Gospod govoril na srce ter te klical k spreobrnjenju... a ti nisi hotel. Zatorej *danes, ko slišite Gospodov glas, nikar ne zakrknite svojega srca.* (Ps. 94). — Amen.

A. Žlogar.

2. Osebe iz trpljenja Kristusovega.

IV. Pilat.

. . . In peljali so ga k Pilatu.

Luk. 23, 1.

V Švici ob Firvaldštetskem jezeru stoji visok in mogočen hrib. V tem hribu gromi in ropoče leto in dan. Vsako leto na veliki petek pa pride kot duh izza neke skale z bojzljivim, negotovim korakom bled mož ter zakliče, v oblake zagrnjen, na vse štiri strani sveta: »Kaj je resnica?« Potem umije svoje suhe, koščene roke v temnem jezeru, ki stoji na vrhu hriba, ter zakliče zopet: »Jaz sem nedolžen nad krvjo tega pravičnika, vi glejte!« In mnogoštevilen odmev mu odgovori nagajivo: »Dolžen krvi tega pravičnika, ti glej!« Nato se vrne mrmraje, jezeč se in vzdihujoč za skalo, da si v hribu vse ljubo leto očita do drugega leta.

Ta suhi, blede duh pa ni nihče drugi kakor tisti krivični sodnik, ki je prišel tako nezaslužno v »vero«, to je Poncij Pilat, in njegovo vprašanje: »Kaj je resnica?« je neverni odgovor na izrek Gospodov: »Zato sem prišel na svet, da dam spričevanje resnici. Kdor je iz resnice, poslušaj moj glas.« Zato meni Švicarsko ljudstvo, ki tamkaj prebiva, da je Pilat obsojen za kazen, da si mora v hribu vedno očitati ter vsak veliki petek izza skale na dan in kot duh zaklicati: »Kaj je resnica?« obsojen zato, ker ni verjel resnici, ki je stala pred njim osebno v Kristusu. Zategadelj se ta hrib imenuje »Pilat« in temno jezerce, v katerem umiva svoje roke s krvjo nedolžnosti, se imenuje »Pilatovo jezero.«

Ta pripovedka vam spričuje, ljubi moji poslušalci, kako obžalovanja vreden je človek, ki zakrknje svoje srce pred spoznanjem resnice, kako smešen je mož, ki se boji bolj ljudij kakor svoje vesti in večne resnice, kaka kazen čaka take kristijane na tem in onem svetu. In vse to vidimo v obilni meri na osebi, ki je igrala tako važno ulogo pri Kristusovi smrti, vidimo živo na Ponciju Pilatu, ki je iz strahu pred Judi nedolžnega Jezusa obsodil k smrti.

Pilat bodi torej predmet današnjega premišljevanja, katero začnemo v imenu križanega Zveličarja.

Tisti čas je bil Poncij Pilat poglavar Judeje in cesarski namestnik. Zato pošljejo Judje ujetega in zvezanega Jezusa predenj in ga tožijo, da zapeljuje ljudstvo, brani cesarju davke dajati in da se šteje za kralja. Pilat ga izprašuje, a spozna takoj, da tožbe niso opravičene ter pravi: *Jaz ne najdem nič krivega na tem človeku . . . Vzemite ga vi ter ga po svoji postavi sodite!*

Peljali so na to Jezusa k Herodu, a kmalu so zopet pred Pilatom, ki vnovič govori: *Pripeljali ste mi tega človeka, kakor da bi*

odvrčal ljudstvo in glejte, jaz sem izpraševal vpricho vas, a nisem našel nobene krivice na njem, za kar ga vi tožite.

Pilat je poskusil iznebiti se na drug način Judov in Jezusa. Postavi jim največjega hudodelca poleg Jezusa ter pravi: *Katerega hočete, da vam izpustim, Barabo ali Jezusa?* Vedel je namreč, da so Jezusa izdali iz nevoščljivosti. Celo žena mu je namignila: *Nič si ne daj opraviti s tem pravičnikom!*

Pilat torej vpraša naposled, ker Judje le svojo trobijo: *Kaj tedaj hočete, da naredim s kraljem Judov?* ko pa Judje zakličejo: *križaj ga!* spet Pilat vpraša: *Kaj hudega je storil? Nič smrti vrednega ne najdem na njem. Izpustil ga bodem ter ga dal preteptati.*

Ko Pilat res zopet pokaže Judom Jezusa vsega raztepenega, reče: *Glejte, pripeljem vam tega človeka semkaj, da spoznate, da ne najdem na njem nobene krivice.*

Ali Judje so trdovratni.

Vzemite in križajte ga torej vi, zakaj jaz ne najdem nobene krivice, reče naposled Pilat. Ali Judje mu začno praviti, da ni cesarjev prijatelj, ako Jezusa izpusti. Pilat se je le še bolj bal in vprašal Zveličarja: *Od kod si ti?* Ker mu ne odgovori, pravi Pilat: *Ali meni ne odgovoriš in ne veš, da imam oblast izpustiti te?* In skušal ga je izpustiti.

Še je govoril Pilat: *Glejte, vaš kralj! Vašega kralja bodem križal?* toda trdovratni Judje so le svojo tiščali in Pilat se jim je udal, hoteč z vodo izprati svojo bojzljivost je še enkrat zaklical: *Jaz sem nedolžen nad krvjo tega človeka, vi glejte!*

Pilat je vprašal Jezusa: *Kaj je resnica?* (Jan. 18, 38.) In vendar mu je ta rekel, da je prišel na svet, da spričuje resnico. Pred njim je torej stala večna resnica in Pilat še povprašuje zanjo! Bil je cesarsk namestnik, sodnik in kot tak je bil dolžan resnico iskati, govoriti in braniti. Vendar je zopet ven šel, ko je bil to izrekel. Radoveden je bil izvedeti resnico in vendar se je bal, iz strahu, da ne bi prišel pri ljudeh ob veljavo. In vendar je rekel Kristus: *Kdor ne veruje, je že sojen. Kdor ne veruje, bo pogubljen.*

To je ravno velika nesreča današnjih dnij. Tisočim in tisočim gleda Pilat iz očij. Ako jim cerkev kot božja namestnica pove, kar jim gre, že kriče: kaj je resnica? Zato je toliko laži na svetu: laž v dejanju in nehanju, laž v malem in velikem, laž pri bogatih in siromakih, visokih in nizkih, učenih in neučenih, laž v računih,

pri meri in vagi, povsod le laž, laž tudi v najsvetejših rečeh, naj-slovesnejših pogodbah — laž in sama laž! Od laži pa človek ne more pričakovati blagoslova božjega. Zato ne ostane družega kakor vsem tistim, ki so zašli, h Kristusu se povrniti in reči: *Gospod, h komu naj gremo? Ti imaš besede večnega življenja.*

Protestantovski zgodovinar Tomaž Carlyle piše o Angleški: »Angleška je polna vsakega bogatstva in vendar Angleška umira lakote. Odkod to? Staro vero smo strani zagnali in ničesar za to dobili; pozabili smo Boga, oči naše zaprli luči resnice. Namesto stare vere smo dobili nov evangelij, evangelij mamonov.

Pilat se je torej bal resnice. Bal se je ljudem zameriti. Zato je Zveličarja poslal k Herodu, kralju Galilejskemu, koder je bil Jezus doma. A ta ga tudi ni obsodil k smrti. Torej ne Herod, ne Pilat, ne Ana, ne Kajfež niso našli niti sence krivice na Jezusu, le krive priče so pričale zoper njega. Poskusil je Pilat še drugo: *katerega hočete, da Vam izpustim?* Voljo je imel Pilat, a le pol volje. Saj je bil vendar sodnik in tak bi moral resnico braniti. Gledal pa je le na človeški stan, bal se je ljudij. Ni mogel pre-magati svoje častiteljnosti ter se podvreči resnici in pravici. Pilat je hotel hoditi srednjo pot, dvema bi bil rad ustregel, zato je dal Judom na izber: pravico ali krivico izvoliti. *Kaj naj storim torej z Jezusom?* Vedel je za njegovo nedolžnost in opetovano je to spoznal očitno pred ljudmi, vendar je tako vprašal. O Pilat, kaj delaš? Tebi je dana oblast soditi in vsakemu pravico spo-znati: ti pa to oblast tožnikom izročáš? Zakaj poprašuješ za svet tiste, ki tožijo, kakor da bi bili ti sodniki? Kaj tako malo ceníš Jezusa, da ga staviš v taisto vrsto z razbojnikom? Ko bi popra-ševal za svet apostola, Marijo, tedaj bi se bil utegnil res še kdo zanj potegniti. Toda s sovražniki njegovimi posvetovati se je toliko kolikor Jezusa pogubiti!

Preljubi moji kristijani, ali ste kaj bolji kakor Pilat? Ali ne-velja tudi pri vas dostikrat prijaznost velikih gospodov več kakor milost božja? Ali ne pride skušnjavec in brž se z njim posvetu-jete, dobrih ljudij pa se izognete, češ da so hinavci? Ali ne po tlači tudi vas le prepogostoma strah pred ljudmi?

Jaz sem nedolžen nad krovo tega pravičnika (Mat. 27, 24.)

Pilat se je nekaj časa potezal za Jezusa, a naposled se je udal sili ljudstva. Bil je trst, ki ga zmaje veter. Možatosti ni bilo pri njem. Zastonj si je umival roke z vodo. Svoje napake si ne bi bil opral, tudi ko bi se bil kopal v morju. Nedolžen si, praviš, o

Pilat! ki nedolžnega Jezusa k smrti obsodiš? Prazen tak izgovor. Umij se s solzami, ljubi kristijan, toda ne s solzami greha, ampak s solzami pokore! Solze morajo izvirati iz srca, ne iz jezika. Ti se izgovarjaš: saj nisem rad, oni me je zapeljal. A vse drugače bode sodil Gospod, kadar bode tirjal sv. Rešno kri iz naših rok.

Pilat je poskusil še nekaj: dal je Jezusa bičati. Menil je, da se bode tak smilil Judom. Trudil se je na vse strani, kako bi potolažil svojo vest ter se Judom ne zameril. Toda zastonj se trudiš, Pilat! Zakaj le eno je potrebno: da Jezusa izpustiš in svojo vest utešiš. Vedi, da si sodnik, da moraš zagovarjati resnico. Očitno priznaš, da ne najdeš krivice na Jezusu: zakaj torej preливаš nedolžno kri? — *Nihče ne more dvema gospodoma služiti* (Mat. 6, 2.)

Kaj pravi sv. Pavel: *Ko bi jaz ljudem dopadel, ne bi bil Kristusov služabnik.* (Gal. 1, 10.) Bogu hočeš služiti, a tako, da bi hudiča ne žalil? Ni mogoče. Za Jezusom hočeš hoditi in vendar za svetom potegniti: *Kako tovarištvo ima luč s temo* (II. Kor. 6, 14)? Malik Dagon in skrinja zaveze ne moreta biti v taistem templu, v taistem srcu.

Vzemite ga in ga križajte! (Jan. 19, 6.) Torej tak strahopetec si ti, Pilat? Sem in tja govoriš? Tvoja beseda ni ne krop ne voda. Očitno pričaš, da ni kriv in vendar izročáš večno resnico na življenje in smrt Judom, ki ga hočejo umoriti? Kaj je tvoja služba? Prekliči besedo in sodi drugače! Nedolžen človek bode moral umreti in ta krivica leti naprej ná-te; zakaj taisto je: greh storiti ali ne ustavljati se mu. Kako si slep! Bojiš se nedolžno kri preliti in vendar nečeš Jezusa izpustiti. To se pravi: Jaz hočem in nočem pravice.

Ljubi moji, vzlasti predpostavljenci, ni dovolj, da se sami varujete greha in krivice. Tudi drugi so, na katere morate paziti in katere morate od greha odvrčevati. Ne posnemajte Pilata, poslušajte svojo vest ter vršite svojo dolžnost, bodisi komu ljubo ali neljubo. Odgovor bodete dajali tudi za to pred večnim Sodnikom.

Ko je Pilat to besedo (da je Jezus Sin božji) zaslišal, se je še bolj bal (Jan. 19, 8).

Strah božji je začetek modrosti (Ekli. 1, 16). Če bi bil Pilat imel strah, izpustiti bi bil utegnil Kristusa. Toda bil je pogan, udan malikovanju izza mladih let, poučen v poganski veri. Bal se je torej, zaslišavši, da je Jezus Sin božji, da bi ta ne bil sin kakega malikovalskega boga. Skrbeti ga je jelo, da bi se maliko-

valski bog ne maščeval nad njim, češ da je dal njegovega sina preteptsti. Pač smešen strah! Pilat se je bal sence, praznega imena, tičjega strašila. Bal se je malika, ki ničesar ne zmore, a bal se ni tistega, ki ima moč dušo in telo pogubiti.

O tudi mi, ljubi moji, bojimo se dostikrat svojih sanj, kuka-
vičinega kukanja, ukanja sove, krokarja, Gospoda Boga pa se ne
bojimo. Bojimo se izgubiti ljudsko prijaznost, nimamo pa strahú,
da bi izgubili božjo prijaznost. Od tod pride, da Kristus trpi, da
ga obsodimo k smrti.

Odkod si ti?

Tako vpraša Pilat Jezusa. Koliko jih je, ki ne poznajo svo-
jega Boga, in to iz zanikarnosti pa nevednosti. Zato je klical sveti
Ignacij: *O Bog, da bi tebe ljudje spoznali!* In kako se pritožuje
prorok: *Vol pozna tega, čegar je, osel pozna svojega gospoda,
Izrael pa mene ne pozna in moje ljudstvo me ni umelo* (Izaj. 1, 3).
Kako rado se zgodi, da slabi kristijani govore čez vero, udrihajo
po njenih oznanovaleih, govore tako, ker ne vedo niti najpotreb-
nejših resnic sv. vere, ne poznajo potrebe in lepote sv. cerkve.

Jezus molči na vprašanje, Pilat pa reče: *Ali meni ne od-
govoriš?*

Poglejte napuh Pilatov! Taki smo. Komaj pride kdo do boljše
službe, večje časti, višjega stanú, précej druge zaničuje ter misli,
Bog vé kaj je? Izpusti našopirjene perotnice, dvigne visoko greben
ter hoče, da se mu kadí s kadilnico. Toda ubožec si, kdorsibodi:
sodnik ali oblastnik, kralj ali siromak; vedno misli, da se ti utegne
primeriti, kar se primeri vsakemu človeku. Gospod si podložnikov,
a ti si podložnik Gospodov. Morda boš ti, ki jim zapoveduješ, v
nebesih, ti pa v peklu z bogatinom. Večja čast — večja butara!

Ti bi ne imel nobene oblasti, če bi ti ne bila dana od Boga.

(Jan. 19, 11.) Dobro zdravilo je bil Kristusov odgovor za Pilatovo
bolezen. Kaka razlika mej Pilatovim napuhom in Jezusovo po-
nižnostjo!

Lep nauk za vsakega, zlasti za tiste, ki se odlikujejo z rodom,
zaslugami, nadarjenostjo, srečo, častjo, velikimi dohodki. *Kaj imaš,
kar ne bi bil prejel?* (I. Kor. 4, 7.) Vse, kar imaš, imaš od Boga,
in *kolikor večji si, toliko bolj se ponižaj v vseh stvareh.* (Ekli. 3, 20.)

Ako tega izpustiš, nisi cesarju prijatelj. (Jan. 19, 12.) To je
bilo najmočnejše kladivo, ki je Pilatovo srce razbilo. Spoznal je
Jezusovo nedolžnost, vedel je, da *so ga izdali iz nevoščljivosti.*
(Mat. 27, 18.) To resnico je tipal z rokami, zakaj *pričevanje (krivih)*

prič se ni ujemalo. (Mark. 14, 86.) Zato je Pilat vedno skušal odvrniti Jezusa od smrti. Sedaj pa je prišel v nevarnost, da izgubi cesarjevo prijaznost. In to ga je pokopalo. Privolil je.

Kolikokrat, predragi v Gospodu, smo se s sovražnikom srčno spoprijeli, uprli z vso močjo hudemu nagnjenju, ubranili se srečno vsem hudičevim zankam. Toda naposled so nas želje, prevelika prijaznost z ljudmi itd. premagale, zapustili smo mesto čednosti, zbežali od Kristusa ter se zvezali s sovražnikom. O, Pilat, stopi semkaj k pravični tehtnici našega uma ter potehtaj pamet Kristusovo in Tiberijevo: božjo in človeško prijaznost. Izvoli, katero hočeš? Cesarjeve prijaznosti ne moreš izvoliti, dokler se ona Bogu ustavlja: božja prijaznost pa je začetek in konec našega zveličanja. Pilat pa ni maral božje, ampak le cesarsko prijaznost. In kak dobiček je imel od tega? Pilat ni prišel le ob božjo, ampak tudi ob človeško, ne samo ob Kristusovo, ampak tudi še ob Tiberijevo prijaznost; izgubil je službo in pregnali so ga iz domovine.

Dandanes je prišel ob navado izrek: Kaj poreče Bog? Na njegovem mestu pa tudi izrek: Kaj porekó ljudje? Ta šepajoči izgovor je napravil že mnogo hudega na svetu.

Kam zaide človek, ako ga ne vodi ljubezen božja, nam je zgled Delinger. Bil je slaven mož, steber steber katoliške cerkve, učen, a umrl je pred nekaj leti v Monakovem, nespravljén s sveto katoliško cerkvijo. Ko ga prijatelji nagovarjajo, naj se spravi s sv. cerkvijo (star je bil 91 let), reče: »Kaj pa porekó časniki?« Poglejte, bal se je bolj, da ne bi časniki razglasili, da je odložil svoj učenjaški napuh in se spravi s sv. cerkvijo, kakor da bi se povrnil v naročje sv. katoliške cerkve in spravił z Bogom, preklicavši svoje zmote!

Predragi! Prerešetalí smo oblastnika Pilata, gledali njegovo omahljivost kot sodnika, slišali njegovo obsodbo, pogledali v njegovo dvomeče srce, zgražali se nad njegovo slabostjo. Ni sicer vreden, kakor Judež, da bi se spominjali njegovega imena, toda važna oseba je pri Kristusovem trpljenju in smrti, in nam živ zgled, kaj je človek, kaj šele kristijan, ako ga ne vodi ljubezen božja ter se ne pokorí povsodi, doma in na tujem, v družini in na javnem polju Kristusu in njegovi namestnici, sveti katoliški cerkvi. Ne pozabimo besedij Kristusovih: *Kdor mene zataji pred ljudmi, zatajil ga bom tudi jaz pred svojim Očetom.* (Mat. 10, 13.) Zakaj pride tudi za nas dan sodbe, dan plačila ali kazni, in tedaj

bomo živo spoznali, kaj se pravi bežati pred križem, pred Kristusom: *Kdor se sramuje mene in besedij mojih, tega se bo sramoval tudi Sin človekov, kadar dojde v svoji slavi in slavi Očeta in angelov.* (Luk. 9, 36.) Amen.

P. Bohinjec.

3. Prilika o nerodovitnem figovem drevesu.

IV. Božje prizanašanje.

Gospod! še to leto pusti drevo stati.

Luk. 13, 8.

Kakor nam Zveličar pripoveduje v sv. evangeliju, prišel je Gospod vinograda in je iskal sadú na figovem drevesu, ki ga je zasadil. Že več let je drevo stalo in doseglo starost, ko bi bilo imelo sad roditi. Željno je gospodar tega sadú že pričakoval. Zato je prišel prvo leto, in ko ga ne najde, zopet drugo leto, in le še potrpi do tretjega leta. Ko pa tudi sedaj le še najde drevo brez sadú, postane nevoljen in reče viničarju: *Posekaj ga, čemu še prostor jemlje?* Akoravno pa je bil zaradi večletnega čakanja nevoljen, vendar se je dal od viničarja potolažiti, da ga pusti še eno leto stati, na dejajoč se, da bo drugo leto sad obrodilo.

Drevo, ljubi moji! je leni in mlačni kristijan, kateri ne prinaša nič dobrega sadú, ali pa grešnik, kateri prinaša le malopriden sad; Gospod pa je Bog sam, kateri bi radi svoje pravičnosti lenega kristijana kakor grešnika imel pogubiti, ali ga vendar še prenaša radi svoje prizanesljivosti. To neskončno prizanašanje božje, katero grešnika od ene strani varuje obupnosti, od druge pa predrznega zaupanja, hočemo danes nekoliko premišljevati, ter rečem: 1. Božje prizanašanje do grešnikov je veliko; a 2. grešnik ne more in ne sme v to prizanesljivost božjo predrzno zaupati.

1. Kolikokrat, ljubi moji! nam je Bog po prerokih stare zaveze, po svojem edinorojenem Sinu Jezusu Kristusu in po njegovih apostolih dal klicati, da noče grešnikove pogube! Tako govori po preroku Ezehielu: *Kakor gotovo živim, nočem smrti grešnika, ampak da se spreobrne in živi.* (33, 11.) In sv. Peter nam kliče: *Gospod ima potrpljenje z vami in noče, da bi se kdo pogubil, temveč se vsi obrnite k pokori.* (3, 9.) In zopet sv. Pavel piše Rimljanom: *Z veliko potrpežljivostjo prenaša Bog posode jeze, ki so namenjene*

k prekletstvu. (9, 22.) Te posode jeze so grešniki, kateri malopriden sad rodé. Le ozrmo se v dóbo vesoljnega potopa. *Zemlja je bila sprijena pred Bogom*, pravi sv. pismo (I. Mojz. 6.), *in napolnjena s krivicami.* Tu reče Bog Noetu: *Konec vsega mesa pred menoj je prišel, jaz hočem svet pogubiti.* Ali kdaj je šele Bog ta sklep izvršil? Ne čez pet, deset, dvajset let, ampak nad sto let je s svojo šibo čakal. Noe, ki je bil s svoje družino pravičen, je moral ves ta čas sprijenemu človeškemu rodu pokoro oznanovati in pred njih očmi delati barko za rešitev pravičnih. In šele čez 120 let je Bog rekel Noetu iti v barko, in je pokončal svet razven Noeta in njegove družine z vesoljnim potopom. V resnici prizanašanje božjestori veliko veliko več, kakor gospod figovega drevesa. On ne čaka le tri leta, ali bo drevo sad rodilo. On čaka 40, 50, 80 let, čaka vsa leta grešnikovega življenja na njegovo poboljšanje, predno reče: *Posekaj ga in vrzi ga v ogenj.*

Da vam božje prizanašanje proti grešniku pokažem, spomnim vas na zgled brezbožnega jeruzalemskega mesta. To mesto je bilo takorekoč punčica božjega očesa, ljubček božjega srca, kateremu je dodelil največ dušnih in telesnih dobrot. V Jeruzalemu je hotel, da se mu je postavil prekrasen tempelj. Tja je pošiljal svoje preroke, ki so mu oznanovali pokoro in poboljšanje, tja je poslal svojega edinorojenega Sina, ki jih je učil, jim čudeže delal, jih svaril in k pokori opominjal, da jih hoče zbrati, kakor koklja zbira svoja piščeta pod perute, jim žugal in pretil, da bo mesto razdejano, da kamen vrhu kamena ne bo ostal, ker dni svojega obiskanja ni hotelo spoznati. Čakal je, ne tri leta, kakor vinogradnik s figovim drevesom, ampak čakal celih 40 let, predno so se izpolnile njegove besede, da je bilo mesto s templjem vred razvaljeno, na milijon judov pogubljenih, in vsi drugi, kolikor jih je še živih ostalo, v sužnost odpeljanih in križem sveta razkropljenih. O, božja prizanesljivost res traja leta in leta in skrbi za človeka, to žlahtno figovo drevo, na vse mogoče načine, predno ga ukaže posekati in vreči v ogenj! Pa — čemu vam bom govoril o izgledih iz tako starodavnih časov, saj prizanašanje božje lahko vidimo sami nad seboj. 50, 60, 70 let in še čez že živi en ali drug izmed nas. Med tem časom Gospod ni prišel le trikrat, ampak brez števila velikokrat gledat, če smo že obrodili kaj sadú. Govoril nam je po pridigarjih v božji besedi, govoril nam že toliko let po spovednikih, govoril nam po koleri in drugih boleznih, govoril nam po slabih letinah, po lakoti in vojskah, govoril nam po smrti v lastni družini —

vse te in enake prigodbe ali mar niso to zgolj spričevanja božjega prizanašanja, da moramo z Jeremijem spoznavati: *Božje usmiljenje je, da nismo požrti* (3, 22.), in gorjé, večno gorjé nam, ako nas to prizanašanje božje ne obrne k pokori! — Toda tudi to neskončno veliko prizanašanje božje ima svoje meje, in zategadelj se grešnik:

2. na to prizanašanje nikar ne zanašaj. Ko je Zveličar nekdam trdovratne jude in farizeje svaril, da naj se spreobrnejo in verujejo, ti pa o veri in spreobrnenu niso hoteli nič slišati, rekel jim je grozovito besedo: *V svojih grehih bote umrli.* (Jan. 8, 21.) Te besede bodo zadele tudi grešnike, kateri o pokori, o spreobrnenu in poboljšanju ne marajo nič slišati. Sv. pismo žuga takemu grešniku z razločnimi besedami, da ima prizanašanje božje gotove meje. Tako govori sv. Duh po Jezusu Sirahu (5, 5.): *Ne nakladaj greha na greh in ne reci: Usmiljenje Gospodovo je veliko, on se bo usmilil obilnih mojih grehov. Zakaj njegovo usmiljenje se sicer hitro približa, pa tudi njegova jeza; in v grešnike se njegov srd ozira. Ne odlašaj se spreobrniti k Gospodu in ne odkladaj od dneva do dneva, zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo razdejal.* Te besede sv. Duha svaré grešnika pred predrznim zaupanjem v božjo milost, katera se često spremeni v nenadno jezo božjo in v pogubljenje grešnika. Zlasti pa so troje vrste grešniki, ki se tolažijo z božjim prizanašanjem.

a) Prvi govoré z besedami sv. pisma: *Grešil sem, in kaj se mi je zgodilo žalega? Najvišji je namreč potrpežljiv povračevalec.* (J. Sir. 5, 4.) Vprašam: Če se ti doslej ni nič žalega zgodilo, ali si si mar zategadelj svest, da se ti tudi odslej ne bo?

V tem naj te podučí ta-le resnična prigodba: Imel je nekdo leva, katerega je tako ukrotil, da mu je smel svojo glavo v njegovo žrelo vtakniti. Ze velikokrat je to storil, in nič se mu ni zgodilo. Ko je pa nekega dné ravno to pred veliko množico s svojim levom razkazoval, zgrabi ga lev nenadoma za glavo, mu jo odtrga in pohrusta in stori konec vsem daljnim poskušnjam. To zgodbo si zapomni, grešnik, ki se tolažiš z božjim prizanašanjem.

b) Drugi zopet pravijo: *Saj sem še mlad in imam za spreobrnjenje še časa dovolj na starost.* — Vprašam, ali je prišel Gospod pri figovem drevesu sadú iskat, ko je bilo drevo že staro in trhlo? Ali ni zahteval sadú od njega, ko je bilo še komaj tri leta staro in v polni moči? Ali je bil bogatin v evangeliju že siv, plešast in obnemogel starček, ko ga je gospod poklical na odgovor, rekoč: *Neumneš! še nocojšnjo noč bodo tirjali tvojo dušo.* To pomisli in

nikar ne odlašaj od dné do dné spreobrniti se k Gospodu, da te ne najde brez sadú, kakor je našel figovo drevo! c) Tretji se tolažijo s tem, da se še lahko na zadnjo uro spreobrnejo in zveličajo. Tem odgovarja sv. Avguštin, rekoč: »Pet tisoč let, odkar svet stoji, nisem našel nobenega, ki bi se bil konec svojega življenja zveličal, kakor edinega razbojnika na križu. Ali vsakdo si jemlji k srcu: Enega razbojnika je Gospod sprejel, da nihče ne obupa, drugega pa je pripustil pogubljenju, da nihče ne greši na račun njegovega usmiljenja. Kralja Manaseta je Bog čakal in prenašal celih 55 let, a njegovega sina Amona je že čez dve leti hudobnega življenja poklical z naglo smrtjo na sodbo.«

Tako si vsak izmed nas misli, kateri sliši te besede: Morda je današnje svarjenje zadnje, katero slišim, zadnje, katero me kliče k pokori in poboljšanju. Danes, ko še slišim glas Gospodov, ne smem zakrkniti svojega srca, da me ne zadenejo besede Gospodove nad nerodovitnim figovim drevesom: *Posekaj ga in vrzi ga v ogenj! Amen.*

M. Torkar.

Praznik Marijinega oznanjenja.

Molitev angelovega češčenja.

»In angel je prišel k njej, in je rekel: Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami.« Luk. 1, 28.

Današnje evangelijske vrstice so nam najveselejše in najtožljivejše oznanilo. Izmed nebeških duhov, ki stojé pred prestolom ter pevajo slavo Večnemu, stopi eden na zemljo. In kam jo krene božji poslanec? V Nazaret na Galilejsko v borno, zaničevano, malo poznano mestice. In h komu gre Gabrijel? K devici, zaročeni možu, ki ga vsi poznamo, k možu, ki je sicer iz kraljevskega Davidovega rodu, ki je pa imenitnost svojega stanu nadomestil z bornim rokodelstvom. Devica bila je tedaj revna, nepoznana in vendar je Gabrijel od Gospoda k njej poslan z božjim pozdravom: *Bodi češčena!* Le ena je, ki je bila tako pozdravljena. In kako je ta nebeški pozdrav zaslužila? Njena čistost, nedolžnost, njena ponižnost in kakor se že vse druge čednosti imenujejo, ki so blažile njeno angeljsko dušo, le-te so jo izmed tisoč drugih storile vredno angelskega pozdrava. Ona je zgolj ponižnost in krotkost ter najprezornejša čistost, ki zarudi nad takim pozdravom, ter se

umiri še le tedaj, ko sliši besede: *Sv. Duh bo prišel v te in moč Najvišjega te bo obsenčila.* (Luk. 1, 35.) Kar se ima ž njo goditi, je prenenavadno, nezaslišano, kakor da bi je ne bilo s skrbjo in s strahom napolnilo. Toda ona spozna, da je oznanilo in izvolitev od Boga in zato ne upa ugovarjati. Ponižno spoznavši svojo udanost v voljo božjo vsklikne: *Glej, dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi* (Luk. 1, 38.)

Toda preveseli pozdrav ni bil le Mariji namenjen, nego bilo je to oznanilo za vesoljni svet, pozdrav za vse narode, pozdrav za vse čase. Kajti poglavitna vsebina tega pozdrava se glasi: *Rodila boš Sina in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin Najvišjega imenovan: Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega očeta in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj; in njegovemu kraljestvu ne bo konca.* (Luk. 1, 31—34.) Pozdravljenje Marijino bilo je tedaj ob enem vesoljnemu svetu veselo oznanilo, da se približuje izveličanje in rešenje človeštva iz spon pregrehe, hudega duha, smrti in pekla, in današnji preveseli praznik nas ne spominja le na radostno oznanjenje Marijino, temuč tudi na oznanilo, ki je došlo vesoljnemu svetu. Današnji dan je Bog spolnil, kar je obljubil že prvim starišem rekoč: *Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom: ona ti bo glavo strla.* (Mojz. 3, 15.) Današnji dan je *Bog poslal svojega edinorojenega Sina, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temuč, da bi bil svet po njem zveličan.* (Jan. 3, 16. 17.)

Tega prepričanja je bila tudi od nekaj sv. katoliška cerkev, ter je svojim otrokom priskrbela ter goreče priporočevala kaj lepo molitvico — Češčena marijo in angelovo češčenje. Ta molitev naj bi verne neprenehoma spominjala na usmiljenje božje, na prevzišen namen človeka, ter nas spodbujala k božji časti in slavi. Hudobija današnjih dnij je — žalibog — to lepo molitev odpravila iz mnogih hiš in krščanskih src. Da bi tedaj, predragi v vaših srcih vnel novo iskrenost, namenil sem se danes govoriti o angelovem češčenju ter vam pokazati:

1. Kako umestna je ta molitev gledé časa, v kojem se opravlja,

2. kako poučljiva je gledé vsebine in

3. kako blagonosna gledé koristi, ki nam iz nje izvira.

I. Angelovo češčenje je tedaj gledé časa, v kojem se opravlja, umestna molitev. Mirno in sladko človek po noči počiva. Nič ne vé o sebi, nič o tem, kar se ž njim in okoli njega godi. A glej! naenkrate se začne daniti in mili glas zvona, prihajajoč iz visokega stolpa, doneč iz hiše Gospodove, ga zdrami iz spanja. Spominja te na Gospoda, ki je celo noč čuval nad teboj in nad tvojimi. Kako lahko bi bil za vselej zaspal; noč ima svojo moč, kako lahko bi te bila privedla na ojestro sodbo. Kako lahko bi bila srdita moč sovražnega plamena uničila tvojo hišo in vse imetje, kako lahko bi te bili tatje, roparji in morilci uničili. Kako lahko bi se bila huda bolezen prikradla nad katerega izmed tvojih dragih. Toda vse to se ni zgodilo. Ti živiš, si zdrav in vesel, ter zopet okrepcan. Kaj ti tedaj veli klic zvona? Da skleneš svoje roke, se ozreš proti nebesom ter vsklikneš: »Oče nebeški, lepo se ti zahvalim, da si me ohranil nocojšno noč, da si mi dovolil še en dan živeti, ter v svoj in svojih dušni in telesni blagor delovati.« — Ali morda si minulo noč prebil v hudi bolezni, so te skrbi obdajale, bolečine trgale po vseh udih. Toda glej! ni ti manjkalo notranje tolažbe, ohranil si živo vero in s trdnimi zaupanjem na Boga si v goreči ljubezni udan v njegove sv. krvave rane prestal svoje trpljenje. Zdaj pa slišiš zvona glas. On ti naznanja, od koga si prejel dovolj moči, prestati težavni boj, ter v telesni sili ohraniti dušno tolažbo. Hvali Boga! — Ali morda te je vznemirjal spomin na tvoje grehe, na tvojo lehkomišljenost, ali so ti hudobije, ki si jih med dnevom storil, po noči očitale ter te s strahom in z žalostjo obdajale. Slušaj zopet opomin zvona! Njegov glas ti veli: Angel Gospodov je Mariji oznanil, da Bog noče smrti grešnika, nego da se spokori in živi. Zdrami se tedaj iz grešnega spanja in teci s spokorno Magdaleno iskat svojega Zveličarja.

Bliža se dan. Pripravljáš se, da bi v potu svojega obraza obdeloval zemljo, greš k kupčiji ali obrtniji ali kamor te zove poklic. Vsak poklic ima svoje nevarnosti. Kako lahko pač pri svojem delu in med svetnim šumom pozabiš svoj večni namen! Zato ti kliče zvona glas: Začni z Bogom; delaj z Bogom, spominjaj se Boga! In kadar ti med delom začne zmanjkovati vstrajnosti in potrpežljivosti, glej! zopet se oglasi zvona tolažilni glas, opominjajoč te na onega, v kojem so tudi slabi mogočni.

Prečudno je res, na koliko načinov si toliko tisoč ljudi v raznih urah dneva služi svoj kruh. Milijon rok obdeluje zemljo in stotine milijonov ljudi se preživi od zemeljskih pridelkov. Zdi

se, kakor da bi človek bolj in bolj v pozemeljsko zamišljen popolnoma pozabil na svoj večni namen. Toda slušaj! ura bje dvanajst in po zadnjem udarcu začne zvoniti in zvona glas odmeva: Človek, ne zgubi se v minljivih, posvetnih skrbih! Gorjé ti, če tudi obogatiš, a ne za Boga! Postoj, nehaj od dela, pusti pljug, pusti svoje orodje ter se spomni svojega namena. Jutro, — dneva lepša polovica — je minulo. Si li delal za Gospoda? Si se zvesto držal njegovih zapovedij? Si mu daroval vse svoje križe in težave, si se vojskoval zoper skušnjave, si ohranil svoj jezik nespodobnega govorenja, svoje srce pred nečistim poželenjem? Si li gospodoval čez svoje počutke, ter jih varoval pred grehom? Kako bi bilo s teboj, ko bi te bila nagla in neprevidena smrt privedla pred sodni stol božji? Ne preziraj zvona glas! Moli, prosi, delaj trdne sklepe. Le malo ur še in solnce bo zahajalo. Ne pozabi, da brzo hiti potok življenja ter da se steka v neizvedljivo večnost.

Večer napoči. Ptice iščejo trudne svoja ležišča in človek hiti pod svojo streho. V mraku še enkrat slišiš iz stolpa zvonjenje in sicer danes zadnjikrat. Njegov glas so znane besede: Angel Gospodov je oznanil Mariji in Marija je spočela od sv. Duha, ter rodila njega, ki pravi: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?* (Mat. 16, 26.) Sladki mir in blaga tihota pokrivata zemljo; delo za en dan je zopet končano. Skušaj se prepričati zdaj resnobno, koliko da se je tvoje upanje na večno življenje pomnožilo ali zmanjšalo? Oziraj se nazaj na dogodke minulega dneva, na svoje dejanje in nehanje. Spomni se tu zlatega reka Kristusovega: *Čujte, ker ne veste, katero uro bo vaš Gospod prišel.* (Mat. 24, 42.) Tvoji utrujeni udje že koprni po počitku. Spravljaš se v svoje ležišče in ne veš, boš li zopet vstal ali ne. Zato ti zvon svetuje, da urediš svoje dušne zadeve ter ne poiščeš počitka, preden se nisi še enkrat ozrl v vse kotičke svojega srca, dokler nisi še enkrat obudil srčnega kesanja nad svojimi grehi. Predrzo in nevarno bi bilo svoje oči zatisniti, dokler nisi zmolil besede: *Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.* (Luk. 23, 46.)

Angelovo češčenje je tedaj molitev, ki je prav umestna in primerna času, v katerem se moli. K njej nas vabi zvona glas zjutraj, opoldne in na večer. Zvon nam kliče: Spomni se na Boga, ko se zdramiš, sredi med posvetnimi skrbmi ne zabi svojega Stvarnika in v spominu na svojega Sodnika zatisni svoje trudne oči. Poslušajmo tedaj radi klic sv. katoliške cerkve, ki nas po trojnem opominu zvona vabi, svoja srca k Bogu povzdigniti! On

bodi naša ljubezen po dnevu, on naj nas varuje po noči, njegovo sv. Ime bodi naša prva in zadnja beseda, in misel na njegovo pričujočnost naj spremlja vsa naša opravila; naše geslo bodi pregovor:

»Z bogom začni vsako delo,
Pa bo dober tek imelo.
Z Bogom delo dokončaj
Imaš tu že sveti raj!«

II. Angelovo češčenje pa je tudi zelo poučljiva molitev glede svoje vsebine.

Angel Gospodov, tako se začne ta lepa molitvica, *angel Gospodov je oznanil Mariji; in je spočela od sv. Duha*. Kaj pa je oznanil angel Gabriel Mariji? Preveselo oznanilo, da je Bog sklenil poslati svojega edinorojenega Sina pregrešnemu človeštvu v odrešenje, nas rešiti nasledkov greha ter oprostiti peklenških kaznij; oznanilo, da nas Bog ljubi, da ni pozabil na nas, ter da nas noče zapustiti v naši veri; veselo oznanilo, da smo stvarjeni za boljše življenje, za večno zveličanje, ter da smo rešeni sužnosti, v kateri smo sami zabredli; veseli glas, da bo kraljestvo hudega duha končano, da ima priti usmiljenje, milost in odpuščanje vsem, kateri se verno in zaupljivo ozirajo v njega, ki ima priti v naše odrešenje. Pomisli to, dragi kristijan! kadar zjutraj, opoldne in zvečer slišiš zvoniti »Zdravo Marijo!« Zvona glas ti pravi: Tvoj stvarnik te ljubi, zato te kliče, da bi ti skazal svojo milost. Poslal ti je svojega Sina, da se ne pogubiš; pripravljen je ti pomagati v težkem boju tvojega življenja, ter te nekdam pripeljati v večna prebivališča, pripravljena onim, ki ne zavržejo njegove pomoči. V vesoljni svet doní vsem zvona klic: Prosti ste v Kristusu, uničeni so vaši sovražniki; smrt, pekel in vojvoda peklenški je premagan. Z veseljem premišljuj te resnice od prve jutrajne ure do svojega počitka v mraku. Kajti najveselejše oznanilo je to, ki je kedaj došlo človeštvu. In to oznanilo nam je donesel poslanec Gospodov, angel Gabrijel. Bog je tedaj nebeške duhove nam v službo odmenil.

In Marija je rekla, glasi se nadalje molitev: *Glej dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi*. Voljno in z veseljem se je tedaj presv. Devica udala ukazu božjemu. Ona ni dalje premišljevala, ugovarjala ali se celo zoperstavljala. Posnemaj jo v pokorščini, ako hočeš kedaj njenega večnega plačila biti deležen. Bog ti zveličanje ponuja, ter ti svojo milost hoče dati, pa ti moraš z milostjo sodelovati, tudi sam kaj za zveličanje storiti. Odloči se tedaj z Marijo ter reci: Glej, jaz sem hlapec Gospodov, dekla

Gospodova! Zgodi se mi po tvoji besedi. Bodi ti moj Odrešenik, moj Zveličar! Z najponižnejšo udanostjo hočem sprejeti vse darove, koje mi ponuja tvoja blagodarna roka, poln brezmejnega zaupanja, spoznavši svojo nevrednost in nezmožnost. Jaz sem tvoj služabnik, le za te hočem delati in živeti, ter raztrgati pregrešne, peklenske spone. Tebi naj bodo posvečeni vsi moji počutki, vse moje misli in želje. V sredi zapeljivega sveta mi bodi tvoje poveličanje edina skrb.

In Beseda je meso postala in je med nami prebivala. Beseda je meso postala t. j. On, ki je pred stvarjenjem sveta bival v veličastvu svojega nebeškega Očeta, On je človeško podobo na se vzel, se je sam ponižal, da bi nas povišal, se je v hlapčevski podobi prikazal, je nebesa zapustil, da bi jih za nas zaslužil. In Beseda je med nami prebivala polna milosti in resnice. Bog Sin nam je iz nebes donesel pravo spoznanje božje, nas seznanil z našimi dolžnostimi do Boga, nam razodel naš večni namen, nam zagotovil ter zaslužil odpuščanje grehov. S svojim Sinom je nebeški Oče iskal in zopet našel one, ki so se svojevolsko od njega oddalili; po svojem Sinu je odprl nebesa tistim, za koje je bil že pekel odprt. Poklekni torej, kristijan moj, kadar ti zvon kliče: *Beseda je meso postala in je med nami prebivala.* Hvali in moli, ter obljudi, da hočeš vse storiti v čast in službo tistega, ki je za nas umrl, ko smo bili še grešniki.

Ko smo si v angelovem češčenju tako predočili glavne dogodke včlovečenja Sina božjega, dostavljamo posameznim delom še molitvico: Češčena Marija. In na koga nas ta molitev spominja? Na sveto Devico Nazareško, na Devico polno dušne lepote, žive vere, ponižnosti, ki je bila vredna iz nebes pozdravljena biti, ter postati mati Božja. Pomudimo se v svojih mislih radi pri blaženi med ženami, s koje je bil sam Gospod; naj nas spomin na njo varuje pred hudim ter spodbuja zvesto spolnovati voljo božjo. Posebno pa radi premišljevaje opravimo konec te lepe molitve, ki se glasi: Sv. Marija, mati Božja, prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri. Kmalo, kmalo bije smrtna ura: to pomisli zjutraj, opoldne, zvečer, vsaki čas, ter se varuj greha!

Angelovo češčenje je res poučljiva molitev gledé svoje vsebine, je takorekoč kratek evangelij, veselo oznanilo našega odrešenja. Zdi se, da se nikdo ne more pogubiti, ako le posluša glas zvona k molitvi opominjajočega, njegov klic ume ter se ravna po njegovem svetu. Kajti kdor moli angelovo češčenje s premiš-

ljevanjem in s pravim duhom, on bo tudi spoznal, kolika je korist, ki nam izvira iz te molitvice.

III. Molitev je povzdigovanje duha k Bogu. Kadar molimo, stopi pred naš spomin On, h kojemu se obračamo v molitvi. Ako tedaj ob jutranji zarji, v dnevni vročini na polju, in v večernem hladu slušamo na zvona glas, ter se zraven oziramo in hrepenimo po boljši deželi, na večno plačilo, tedaj je vse našo delo in opravilo od takih nebeških mislij spremljano, Bogu posvečeno, tedaj je vse naše dejanje in nehanje — služba božja. Ako z Gospodom začnemo, se z Gospodom trudimo, ter ž njim končamo, mora naše podjetje gotovo biti blagoslovljeno. Kajti, ako se z Bogom zdramimo iz spanja, gotovo ne bomo pozabili obuditi dobrega namena, ter Bogu darovati vseh svojih mislij in želja. Ako se na Boga spominjamo sredi svojega opravila ter polni posvetnih skrbi večkrat na dan vskliknemo: *Beseda je meso postala!* nam bo to krepko zdravilo zoper nespodobne napade hudega duha in nečiste želje k hudemu nagnjenih počutkov. In ako se k Bogu obrnemo, preden se vležemo k počitku, smo tako sebe in vse svoje priporočili božjemu varstvu, ter se popolnoma udali v modro in sveto voljo božje previdnosti. Z večkratnim ponavljanjem angelovega češčenja spolnujemo prošnjo sv. Pavla, ki veli: *Prosim vas, bratje! po usmiljenju božjem, dajte svoja telesa v živ, svet in Bogu dopadljiv dar, da bo vaša služba po pameti.* (Rim. 12, 1.) Večkratno pozdravljenje višjega bitja izžene iz naših mislij ljubezen do nizkih, posvetnih dobrot in ponavljajočo se upanje na blaženo prihodnost stori, da sedanje bridkosti lažje pozabimo.

In oglejmo si zopet vsebino te molitvice. *Angel Gospodov je Mariji oznanil.* Kaj nas spominjajo te besede? Budijo v nas vedni spomin na naše odrešenje, na naše poveličanje, na ljubezen Očeta in Sina, na našo vrednost, na naše zveličanje ter nas spodbujajo, da hvalimo in slavimo ljubezen božjo, ter živimo le za njega, ki nas je ljubil do smrti. *In Beseda je meso postala* — to nas spomni na usmiljenje božje, na večno resnico, na našega Srednika in Priprošnika pri Očetu, ter nas nagiblje k živi veri in goreči ljubezni do Njega, pred katerim se pripogibljejo kolena vseh nebeščanov, vseh zemljanov in duhov peklenskih. In s tem da nas te besede brez nehanja spominjajo na naše odrešenje, budijo tudi v nas očitaje, da smo grešniki, ki smo zaslužili kazen božjo, pa smo po milosti božji rešeni. Ponižujmo se tedaj, trkajmo na svoja prsa, obžalujmo svoje grehe, prosimo za priprošnjo njo, ki je milosti polna.

Besede Marijine pa: *Glej! dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi, niso drugega nego pravilo našega življenja, kažipot v sveta nebesa, opomin za nas, da se tudi mi radi udamo v sv. voljo božjo, v presv. njegove namene, da v ponižnosti spoznamo tudi mi, da smo le služabniki božji, da tedaj naj tudi mi vse svoje dejanje in nehanje, misli in besede, veselje in žalost, dušne in telesne moči darujemo njemu, ki je vse vstvaril v svojo čast in poveličanje. Pri poslednjih besedah: Sv. Marija, mati božja, prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrti uri, pa naj se spomnimo na lastno slabost, da sami sebi ne smemo zaupati preveč, nego moč in pomoč imamo iskati le pri Gospodu po besedah Kristusovih: *Brez mene nič ne premorete.* (Jan. 15, 5.) Spomnili naj bi se pa tudi svojega konca po besedah apostola, ki pravi: *Zdaj pa oznanjuje ljudem, da naj povsod pokoro delajo; ker odločil je dan, v katerem bo sodil svet po pravici, po možu, ki ga je v to postavil, kar jim je verjetno storil, ker ga je od mrtvih obudil* (Dj. ap. 17, 30. 31.)*

Zares blagonosna je molitev angelovega češčenja. Ona v nas obuja in oživlja vero na naš prevzvišen poklic, na naše odrešenje po Kristusu. Ona nas uči ponižnosti in hvaležnosti, od nas odvrača skušnjave, preveliko hrepenenje po posvetnem blegu, ter nas napolnjuje z nebeškimi željami. Ne sramujmo se tedaj te lepe molitvice! Začnimo jo srčneje ljubiti, se v njej večkrat vaditi, da bomo tudi nje sadu deležni.

Kakor sem omenil v začetku, Gabrijel ni pozdravil samo device Nazareške, ampak tudi vesoljni svet. Njegov pozdrav do Marije bila je prevesela novost, prerokovanje vsem narodom vesoljnega sveta. In to prerokovanje se je izpolnilo z včlovečenjem Sina božjega. *Beseda je meso postala ter med nami prebivala, polna milosti in resnice* (Jan. 1, 14.) ter še vedno skrivnostno prebiva med nami v podobi belega kruha, bistveno in istinito; kakor je pred 1898. leti bivala v Judeji in Galileji, tako ostane pri nas vse dni do konca sveta. Združimo se radi z njim, ki nas iz borne kruhove podobe tako milo k sebi vabi, ter prisrčno pozdravlja. Odzdravljajmo mu radi z lepo molitvico angelovega češčenja, da nas bo kedaj tudi s sodnjega stola pozdravil z veselimi besedami: *Pridite, oblagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta.* (Mat. 25, 34.) Amen.

Peta postna nedelja.

I. Priprava za velikonočno spoved in sv. obhajilo. (III.)

Resnično, resnično vam povem: Ako kdo mojo besedo dopolni, ne bo smrti videl vekomaj. Jan. 8, 50.

Današnja nedelja se imenuje v latinskem jeziku Dominica passionis, to je: nedelja trpljenja. Sv. cerkev namreč začne še bolj živo premišljevati od tega dneva v svojih molitvah bridko trpljenje svojega nebeškega ženina Jezusa Kristusa. Od zdaj si ona zmiraj bolj predočuje velika dejanja, ki jih je Zveličar še storil pred svojim trpljenjem v dokaz svojega božanstva; sveta cerkev vidi, kako pri vsem tem judovsko ljudstvo trdovratno ostane, vidi, kako pismarji in farizeji kujejo naklepe, da bi umorili Najsvetejšega. In zato sv. cerkev žaluje in tudi ona trpi s svojim poglavarjem vred. Po njenem zgledu naj žalujejo tudi njeni otroci, zvesti kristijani. Da, žalovati morajo s Kristusom, tem bolj, ker so njih grehi provzročili grozno trpljenje Kristusovo. A kristijan potrebuje pri tem pomoči, da ne omaga. Sv. cerkev jo išče pri svojem ženinu, tudi ti kristijan jo boš našel pri njem; zakaj moč in življenje on ponuja in deli v presv. zakramentih, sosebno v tistem zakramentu, katerega je on postavil v spomin svojega trpljenja — namreč v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. —

In da bi zadobili moč in krepost, ter občutili v sebi sad odrešenja, zato nas sv. cerkev ravno o velikonočnem času kliče k mizi Gospodovi, da bi tako vredno obhajali spomin Kristusovega trpljenja in smrti.

K temu vas tudi jaz želim spodbuditi, zato že v tretje s tem namenom stopim pred vas. Dvakrat sem vam že govoril, kako milovanja vreden je stan v grehah zakopanega človeka; povedal sem vam, kako se dospe do mirne vesti, povedal, kako se popravijo neveljavne in nevredne spovedi. Ali godilo bi se človeku, ki je popravil vse poprejšnje slabe spovedi, enako kakor bolniku po prestani zimski bolezni, ki je ves slaboten, nadložen, ki ga vznemiri vsaka sapica, — dokler ne pride pod milo nebo, da ga poživé in okrepečajo zlati solčni žarki. — Enako, glej, slaboten, enako nestalen »trst od vetra semtertje majan« bi bil ti, o grešnik, kateri si vstal po dolgi dušni noči ter šel na pot poboljšanja in pokore — ako bi ne imel solnca, ki bi te ogrevalo. To solnce, ti zlati žarki pa tebi sijejo v sv. Rešnjem Telesu. Iz

njega prejmeš moč in krepost, da ohraniš zadobljeni mir in ga braniš zoper vse nasprotno napade; seveda prejmeš vse milosti le tedaj, ako se za ta sv. zakrament vredno in dostojno pripraviš.

Sv. Gregor pripoveduje, da je bila v starem času navada, ko je šlo ljudstvo k sv. obhajilu, da se je dijakon obrnil proti ljudem, ter je glasno rekel: »Kateri niso pripravljene, da bi se tako veličastne skrivnosti vdeležili, naj odstopijo ter naredijo drugim prostor!« Potem je rekel tistim, ki so bili pripravljene: »Accedite cum fide, tremore et dilectione! Pristopite z vero, s trepetom in z ljubeznijo.« Hotel je naznaniti, da so te tri čednosti najboljša priprava, ako hoče duša prejeti telo Jezusovo. In ravno to bo obseg mojega govora, katerega začnem v imenu Jezusa in Marije.

I. Ako hoče kristijan svojega Zveličarja v presv. zakramentu altarja vredno prejeti, mora pristopiti z živo vero.

Da, vera, trdna, neomahljiva vera je prvo, kar Bog od nas tirja.

1. Nevera — pravi sv. Tomaž — je bil prvi greh naših prvih starišev Adama in Eve; Bogu, ki jim je zagotavljal, da je na prepovedanem drevesu skrita smrt, nista hotela verjeti, marveč verjela sta kači, kateri je bil hudobni duh.

Da se torej dovrši sprava zavoljo dolga te lahkovernosti, tirja Bog po besedah opata Ruperta od nas, da verujemo, česar ne vidimo. V omejenosti svojega uma, kristijan, ti ne moreš obseči, ne moreš zapopasti, ne umeti tega čudnega zakramenta, zatorej spoznaj svojo onemoglost, svojo omejenost, poklekni in moli svojega Boga, ki se ti daje v hrano.

2. Vendar pa, dragi v Kristusu! ta vera, katero Bog tirja od tebe, ni slepa, ni oprta na človeško veljavo, temuč za to vero imaš nerazrušljive obkaze, jasne izreke sv. pisma. Zakaj Kristus, večna resnica, sam govori: *Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.* (Jan. 6, 51—56.) (Judje so se tedaj prepirali med seboj: Kako nam more ta svoje meso dati jesti?) Jezus jim je tedaj rekel: *Resnično, resnično vam povem, ako ne bote jedli mesa Sina človeškega in pili njegove krvi, ne bote imeli življenja v sebi. Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji*

dan. Zakaj moje meso je res jed, in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.

In kar je s temi besedami obljubil, to je Zveličar pri zadnji večerji v svoji neskočni ljubezni dopolnil, ko je vzel kruh in vino v presvete roke, ga posvetil ter dal svojim učencem rekoč: *Vzemite in jejte: To je moje telo . . . to je moja kri.*

3. Zdrava pamet torej jasno in razločno spozna iz navedenih besedij bistveno pričujočnost Jezusa Kristusa v presvetem zakramentu. Saj je to govoril Bog, čegar neskočni vse-mogočnosti se nič ne more ustavljati; večna Beseda, katera je samo z lastno voljo ustvarila ves svet, večna resnica, ki ne more go-ljufati.

Te večne resnice čudovita skrivnost je shranjena v najsvetejšem zakramentu. Strmi o kristijan, ko z očmi vere gledaš tjekaj na altar. Ti vidiš tam — preprosto, ponižno podobo kruha; ali vera ti pravi: »To ni več kruh, ampak pravo, živo telo Jezusa Kristusa, prava kri Gospodova.« Ne zaupaj očem, kar vidiš, se ti le dozdeva kot kruh; ne verjemi okusu, kar zavžiješ, ima le slast kruha; ne verjemi vonju, kar duhaš je pač le duh kruha; ne verjemi občutkom, česar se ustnice, jezik dotakne, se zdi le kakor kruh. A verjemi le posluhu, ki ti šepeta, kar govori Jezus Kristus: *Kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.* (Jan. 6. 52.) Dá svoje meso, svojo kri je on dal res za hrano večnega življenja. Tisto telo je on dal, ki je bilo od Marije Device rojeno, ki je po zemlji hodilo, iz ljubezni do človeštva se dalo križati, ki je veličastno šlo zopet v nebesa . . . tisto telo biva v Najsvetejšem zakramentu.

S kakim lepšim biserom pač hočeš kristijan, ko se bližaš mizi Gospodovi, ozališati svojo dušo, kakor če te prešinja živa, trdna vera v to največjo skrivnost, v kateri prejmeš Jezusa resnično in bistveno, z dušo in telesom, s krvijo in z mesom, po Božji in človeški natori.

II. Drugi pogoj vrednega obhajila, katerega je dijakon vernikom glasno naznanil, je bilo: »*Accedite cum tremore: pristopite s trepetom.* Dá, s svetim strahom in trepetom se bližaj k mizi Gospodovi! Ako si dušo okinčal s pravim biserom, boš občutil spoštljivost, ponižnost in presunjenje srca v sebi, ker to vse izvira iz žive, trdne vere na Jezusovo pričujočnost v sv. zakramentu.

1. Ko se je Salomon pokazal kraljici iz Sabe na svojem prestolu, se je vsa presunjena zgrudila k tlom: Kralja častitljivost, orlovi pogled njegovega obličja, kraljevo veličanstvo njegovega dvora, slava njegove modrosti, to vse je globoko pretreslo njeno dušo, da so njeni udje trepetali. — In ti kristijan, ko se bližáš mizi Gospodovi, ti prideš k svojemu Bogu, ki te je iz nič vstvaril, do te ure za te očetovsko skrbel in te ohranil, ki je celo iz nezapopadljive ljubezni med neizrekljivimi bolečinami zate na križu umrl, da bi enkrat s teboj delil nebeško blaženost. Sicer se ti ne pokaže z žarnim svitom božjega veličanstva, kot nekdanj apostolom na gori Tabor, ali z groma hobnenjem, kakor v stari zavezi na Sinajski gori, njega ne nesô peruti viharja, ki ljudstva kot strnišče in lahek listek s seboj drví — ampak kralj vseh kraljev, Gospod vojskinih trum, kateremu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji in v čegar imena se priklanajo vsa kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo, on skriva za človeško oko neprenašljivi blišč svojega božanstva pod neznatnimi podobami kruha in vina. Kaj nas more bolj s strmenjem i začudenjem napolniti? Božja nezapopadljiva ljubezen, s katero se nam sam daje v hrano, ali njegovo globoko poniževanje, s katerim se on neskončni Bog, kralj vseh angelov in blaženih, Duhov skriva pod podobami kruha?

Čujte ve nebesa in zasliši o zemlja — moramo zaklicati s prerokom — *Gospod je storil čudež*, katerega bi komaj verjeli, ako bi se ne spomnili, da je njegova mogočnost neomejena, in njegova ljubezen nezapopadljiva!

2. Kako težko bi se torej pregrešil kristijan, kateri bi brez vse pobožnosti, ponižnosti, spoštljivosti — brez svetega strahu se približal k mizi Gospodovi — kakor bi šel h kaki posvetni pojedini. — Nek pobožen služabnik božji, ki je večkrat pristopal k sv. obhajilu, je v pričujočnosti svojega Boga, katerega je imel prejeti, prav živo občutil svojo nevrednost in revščino. *S sv. grozo je pokleknil pred Gospoda nebes in zemlje ter molil s tresočim srcem*: »Tisti Bog, v čegar pričujočnosti zvezde niso čiste, v čegar pričujočnosti se tresejo nebeški stebri, angeli s trepetajočimi peruti svoj obraz zakrivajo, se ne da le moliti, kakor se je dovolil pastirjem in modrim, ampak se tudi poniža in hoče priti v moje srce. V moje srce hoče stopiti tisti včlovečeni Bog, kateri je v krilu čiste, vekomaj neomadeževane Device Marije počival, tiste Device, katera je po njegovi volji od začetka do konca mo-

rala biti kot solnce brezmadežna, da mu je zamogla biti vredno stanovanje. Kako moreš to storiti, o Gospod? Če je sv. Elizabeta, ko je videla vstopiti tvojo sv. Mater v svojo hišo, polna začudenja in strmenja vskliknila: *Od kod mi ta sreča in čast, da pride Mati mojega Gospoda k meni?* — kaj naj jaz rečem, ko vidim, da ti, Sin živega Boga sicer ne skozi vrata resnične hiše, temveč skozi one mojega telesa in moje duše hočeš vstopiti? Od kod mi ta sreča, meni revnemu, nevrednemu grešniku? Ah, ne od drugod, kot od tvoje milosti in neskončne ljubezni.

3. O ko bi nam bilo dano enkrat, kristijani moji, videti veličastvo v sv. zakramentu kraljujočega Zveličarja! O ko bi enkrat smeli videti sijalno trumo nebeških duhov, ki obdaja gospodov prestol v neznatni hiši sv. tabernakeljna. Videli bi, da tu je odsvit nebeškega trona trojnoedinega Boga. Videli bi, kako s sv. strahom tu stojé in se tresejo trume angelov, kerubini in serafini zakrivajo svoj obraz ter s sv. grozo brez prenehleja molijo: Svet, svet, svet, Gospod Bog vojskinih trum. Mi bi se s strahom in trepetom zgrudili ter spoznali: *Strašen je le-ta kraj; tukaj ni družega, kakor hiša božja in vrata nebeška.*

In na ta kraj sv. groze in veličastva, v to svetišče in med to trumo nebeščanov smeš pristopiti, ti človek, prah in pepel! Ako vsega tega ne vidiš s telesnimi očmi, pa glej vse z očmi trdne, žive vere, spoznaj svojo nevrednost in ničevost, izzuj Mojzesu enako svoje čevlje ter bližaj se v vsej ponižnosti in spoštljivosti, s sv. strahom in trepetom k mizi Gospodovi, ker *kraj, kjer stojiš, je svet.*

III. Tretji pogoj vrednega sv. obhajila je dijakon glasno naznanil rekoč: »Accedite cum dilectione! Pristopite z ljubeznijo.

1. Naš sv. zakrament altarja je v resnici naj večji čudež božje ljubezni. V tisti noči, preden je bil Kristus sovražnikom izdan, vzame kruh, se zahvali, ga razlomi rekoč: *Vzemite in jejte, to je moje telo.* — Ni zadostovalo — pravi sv. Bernard Sienski — veliki ljubezni Zveličarjevi — v smrt se izročiti za našo rešitev, ampak on je hotel, preden je umrl, še več za nas storiti — svoje telo nam v hrano dati. V prepelnosti plamteče svoje ljubezni je bil pripravljen za nas umreti, pa ravno ta obilnost ga je nagnila nam še več podariti — kot poprej — namreč svoje telo v hrano. —

Da bi Gospod v nas vžgal hrepenenje po prejemi sve-tega Rešnjega Telesa, nas prav goreče vabi, ko govori gledé na te nebeške darove: *Pridite, jejte moj kruh in pijte moje vino!* in nam to tudi naravnost zapoveduje, ko pravi: *Vzemite in jejte.* On nas tako rekoč k sebi kliče, ko nam kaže nebеса za plačilo: *Kdor je moje meso, ima večno življenje.* Da, on nam pretí celo z večno smrtjo, ako se ga branimo prejeti v sv. obhajilu: *Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sina člo-veškovega in ne pili njegove krvi, ne bote imeli življenja v sebi.*

Jezus nas torej vabi, obljubi plačilo, da, pretí, ako bi ga ne prejeli v sv. obhajilu; in kakor bi bili radi pravi, odkritosrčni prijatelji popolnoma združeni, da bi postali eno srce, ena duša, da, en človek, tako se nam hoče Jezus, neskončna ljubezen, že tukaj na zemlji popolnoma dati v najpopolnejšem zedinjenju, katero se le misliti more, v zedinjenju sv. obhajila.

Zato sv. Bernard imenuje ta zakrament ljubezen vse ljubezni, sladkost vseh sladkostij, zato je sv. Filip Neri na smrtni postelji, ko so mu prinesli sv. popotnico, vskliknil: *Glej, moja ljubezen, glej, moja ljubezen! O dajte mi mojo ljubezen!* —

2. Katero krščansko srce bi mrzlo in brez občutka ostalo pri pogledu Jezusa v presv. zakramentu, ako se spomnimo dobrot in milostij, katere nam je v polni meri že skazoval — in nam jih še zmiraj skazuje, ki nas je od vekomaj ljubil ter nas nikdar ne neha ljubiti?

Ali ne bo krščansko srce vsplamenelo žarne ljubezni do svojega Boga, ko vidi njegovo ljubezen razlito kakor v neiz-mernem morju milosti, tako da v tistem hipu na vse stvarstvo pozabi in ima le njega pred očmi? Enako vzplamtjenje ljubezni naj tebe prešinja, kakor je navdajalo zveste služabnike božje, in občutil boš enako blaženstvo na sebi že tukaj na zemlji, kakor se bere o sv. Frančišku, sv. Rozi Limanski, in mnogih drugih svet-nikih, kateri so po sv. obhajilu se svetili v čudezni svetlobi, in od katerih je sijala taka žarnost, da jo je opazil sleherni, ki se jim je bližal.

Zatorej, dragi v Kristusu, kadar greste k mizi Gospodovi, vselej pristopite z vero, s trdno, neomahljivo vero, da je tu Jezus Kristus resnično in bistveno pričujoč kot Bog in človek, z dušo in telesom, s krvijo in mesom, kakor on sam zagotavlja, ki je večna resnica. Pristopite s trepetom; ker tisti, katerega

prejmete, je najsvetejši, pravični Bog, pred katerim trepečejo angeli, svetniki in pravični; — a pristopite tudi z ljubeznijo k temu, ki je večna, neizrekljiva ljubezen.

Pa, odvrneš mi morda, da si preslab ozaljšati se s temi tremi čednostmi vere, trepeta in ljubezni, da je tvoje srcé preveč vzneminjemo med svetnim šumom in hrupom?

Pa, predragi v Kristusu, kolikor je v tvoji moči, pripravi se sam skrbno — preden greš k nebeški družbi, zbrani okoli svetega tabernakeljna, pokliči angele in svetnike na pomoč, naj bodo tvoji priprošnjiki ter da te naj spremijo k mizi Gospodovi in nadomestijo pomanjkljivosti tvoje pobožnosti. — Ne pozabi nikdar, ko greš Jezusu naproti, zateči se poprej tudi k njegovi Materi Mariji, zakaj pot do Jezusa pelje skozi Marijo. Zateci se k svoji milostni Materi, da ti ona, ki drži v naročju svojega Sina, njega milostno nakloni in v tvoje srce izroči, da se ti tako z njim skleneš v večni ljubezni. Amen.

A. Žlogar.

2. Osebe iz trpljenja Kristusovega.

V. Magdalena.

Jezus se je obrnil k ženi in rekel Simonu: Vidiš to ženo? Luk. 7, 44.

Izmej oseb, ki so se udeleževale Kristusovega trpljenja, je pač posebna prikazen **Marija Magdalena**. Pač je za vse čase lep zpled grešnikom in grešnicam. Bila je ničemerna, razuzdana ženska. Zabredla je tako daleč, da jo že pred svetom ni bilo več sram ter je prišla polagoma ob vso vero in poštenje. Bila je ljudem za pohujšanje in izpodtiko, da so s prstom kazali nanjo ter jo imeli za očitno grešnico.

Zvedela pa je za Kristusa. Šla je za njim ter poslušala njegove božje nauke. Žarek milosti božji jo zadene, gre v sé, začne premišljevati svojo preteklost, črv vesti jo grize in strah pred sodbo jo navdaja. Velika žalost napolni njeno dušo, kesanje se vzbudi v njenem srcu in odslej le misli, kako bi popravila, kar je zagrešila. Postala je zvesta učenka božjega Zveličarja ter ga je spremljevala v njegovem trpljenju, stala z Marijo pod križem, srečala se z Jezusom ob vstajenju in ga spremila na Oljsko goro, kjer je šel v nebo.

Magdalena, ki si grešila, pokaži nam, kako si se pokorila! Začnem v imenu Jezusovem.

Pišlo uro od Jeruzalema je stala ob Kristusovem času vas Betanija. Ondi sta brat in dve sestri iz Judovega rodú imeli hišo in posestvo. Tam se je tudi Zveličar večkrat mudil. Bratu je bilo ime Lazar, sestrama pa Marta in Marija. Mlajša Marija pa je bila nerodna, nečimerna in lahkomišljena. V svoji kratkovidnosti in razposajenosti je zabredla tako daleč, da se je klatila z razuzdanci ter je prebivala večinoma na Galilejskem na svoji pristavi v Magdali. Zato se je imenovala Marija Magdalena. (Ne vemo sicer natanko, ali je bila ta Magdalena taista, ki je predmet današnjega premišljevanja, vendar mnogi razlogi govoré za to.) Zšla je tako daleč, da so jo imeli za očitno grešnico. Brat in sestra sta mnogo molila ter se trudila, da jo spravita na pravo pot. Naposled jo Marta vendar-le pregovori, da je prišla poslušat pridige Zveličarjeve. Po poslušanju božje besede se ji je res oglasila zopet vest, začela je premišljevati, kes se ji je obudil in krenila je na drugo pot. Dala je slovo dosedanjemu življenju in solze kesanja so ji močile njena lica. Odslej so bile le te njene želje poslušati Zveličarja in pri njem najti izgubljeni mir srca. Kmalu se ji to posreči. Farizej Simon povabi Jezusa na gostijo. Brž vzame Magdalena alabastrovo pušico z dišavami in gre za njim v Simonovo hišo. Ne drzne se predenj stopiti, ampak poklekne k Jezusovim nogam, mazili jih z dišečim mazilom, poljublja jih, moči s solzami ter otira s svojimi lasmi. Farizej Simon se prihuljeno ozira na ta prizor ter si misli: »Da bi bil on prerok, vedel bi pač, kdo in kakšna je žena, ki se ga dotikuje, da je grešnica.« Jezus pa je videl v srce Simonovo in Magdalenino; zato reče Simonu: »Nekaj ti imam povedati.« Reče mu: »Učenik, povej!« In Jezus govori: »Neki posojevalec je imel dva dolžnika; eden mu je bil dolžan 500, drugi 50 denarjev. Ker pa nista imela s čim plačati, odpustil je obema. Kateri ga je torej bolj ljubil?« Simon odgovori: »Menim, da tisti, kateremu je več odpustil.« »Prav si razsodil«, reče mu Kristus. Obrnivši se k Magdaleni, reče Simonu: »Vidiš to ženo? Prišel sem v tvojo hišo in ti mi še vode za noge nisi dal; ta pa mi je s solzami noge močila in otirala s svojimi lasmi. Poljublil me nisi; ta pa mi ni jenjala nog poljubovati, odkar je prišla v hišo. Glave mi nisi z oljem mazilil; ta pa mi je noge z mazilom mazilila. Zato ti povem: veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila; komur se pa manj odpusti, manj ljubi.« Magdaleni pa reče: »Odpuščeni so ti tvoji grehi.« — Po teh besedah je bilo njeno srce utolaženo, čudodelen mir je legel na njeno dušo, saj ji je

božji Zveličar odvzel butaro pregreh. Z nedopovedljivo radostjo, kakor bi se ji nebesa odprla, gre na svoj dom. Vsemu posvetnemu veselju, vsej nečimernosti, vsem sladnostim tega sveta se je odpovedala in odslej ni nič drugega mislila, želela in hotela, kakor to, kako bi pokrila s čednostmi in dobrimi deli svojo grešno preteklost, kako bi kot zvesta ovčica Kristusova poslušala besede večnega življenja. Najdemo jo pri Jezusovih nogah v Lazarjevi hiši, kako posluša njegove nauke ter sprejme tolažbe polne besede: *Marija si je najboljši del izvolila, kateri ji ne bo odvzet*. Bila je odslej najzvestejša učenka Kristusova, spremila ga je celó na goro Kalvarijo, stala je pod križem, pričala je bila njegove smrti, pokopa in vstajenja. Nji se je Zveličar prikazal po vstajenju v podobi vrtnarja, in ko je šel v nebesa, bila je tudi ona mej učenci, ki so ga spremili na Oljsko goro. Ustno poročilo pa nam pripoveduje, da so Lazarju, njegovima sestrama, dekli Marceli in učencu Maksiminu za preganjanja kristijanov oropali vse posestvo ter jih pognali iz domovine. Postavili so jih v ladijo brez vesel in jader ter porinili po širokem morju. Vetrovi zanesó ladijo do francoskega obrežja, kjer je sedaj mesto Marselj. Tamkaj sta Lazar in Maksimin ustanovila krščansko občino, in Lazar je bil prvi škof. Marta in Marcela pa sta pridobili več pobožnih devic, s katerimi sta 30 let preživel v nekem samotnem kraju, pokoreč se z molitvijo, postom in drugimi dobrimi deli. Marija Magdalena pa je šla v gore ter živela v neki podzemeljski duplini, najostreje pokoreč se in objokujoč svoje grehe. Angeli so jo obiskovali in živež nosili. Pred smrtjo je še prejela iz rók Maksiminovih sv. popotnico ter se preselila k Tistemu, ki ga je tako ljubila, k Jezusu v sv. nebesa.

Marija Magdalena nam je lep zgled prave pokore. Že človeška pamet nas uči, da pokora mora biti. Človeku je čut prirojen, da se mora vse na svetu poravnati. Če izkoplješ jamo, treba ti je ravno toliko gradiva, da jamo zopet zakriješ. Če grešiš, treba je popraviti. In čim več grešiš, tem več je treba poravnati. Če spletaš vrvico, a si napak začel, treba ti je zopet toliko dela, da jo razpleteš in iz nova zapleteš. Če storiš bližnjiku krivico, poravnati jo moraš. To tirja tudi posvetna gosposka. Če torej Boga razžališ, grešiš, treba ti je razžalitev popraviti, treba je pokoro napraviti. Čut pravičnosti torej že tirja, da delamo pokoro.

Ta misel je ukoreninjena pri vseh narodih, tudi pri paganih in divjakih. To misel in resnico najdemo pri Bramanih, Budistih, Kinezih in celó pri lahkoživih Grkih. Pokoro je oznanoval pravični

Noe, in ker ljudje niso marali poslušati božjega poslanca, kaznoval jih je Bog z občnim potopom. Prerok Jona je oznanoval pokoro Ninivljanom, prerok Izaija in drugi so odločno povdarjali Izraelskemu ljudstvu: *Vrni se k Gospodu, svojemu Bogu. — Ako se ne spokorite, bote vsi enako pogubljeni. — Ako so tvoji grehi rudeči kakor škrlat, bodo beli kakor sneg, ako se odvrneš od greha in resnično spokoriš. — Pripravite pot Gospodovo; ravne storite njegove steze; vsaka dolina naj se napolni in vsaka gora in vsak grič naj se poniža; kar je krivega, bodi ravno, in kar ostrega, gladka pota.* Tako je govoril sv. Janez Krstnik, ki je pripravljal pot Gospodu; oznanoval je v puščavi ljudem pokoro v odpuščanje grehov ter se sam ostro pokoril. Jezus Kristus in apostoli so oznanovali pokoro. Tako sv. Janez: *Ako tvoj brat zajde od resnice in ga spreobrneš, tedaj si rešit njegovo dušo in pokril veliko število grehov.* Dobra dela nam torej pokrivajo grehe. Ni vam neznan, kako ostro so se pokorili prvi kristijani in delali očitno pokoro. Pozneje je sv. cerkev odjenjala od ostrih pokoril, a ne, da bi jih odpravila. S tem je sv. cerkev kristijanom le svobodo dala, da bi radovoljno pokoro delali, ker prisiljena pokora nima veljave pred Bogom. V življenju svetnikov se nam kaže, kako ostro so se pokorili prijatelji in prijateljice božje. Kaj so očitne kazni božje, ki jih Bog pošilja celim narodom, drugega kakor opomin k pokori? In Marija Devica je trikrat zaklicala Bernardki v lurški jami: Pokora, pokora, pokora! Iz tega premišljevanja spoznamo, ljubi moji poslušalci! kaka ljubezen je gnala Marijo Magdaleno, da je očitno popravljala, kar je očitno zagrešila, da je toliko let v samotni duplini s postom in zatajevanjem prebila svoje življenje. Ne zmenite se torej zato, ako se kak posvetnjak posmehuje vaši molitvi, vašim postom, vašemu zatajevanju; ne plaši naj vas, ako si z bogoljubnim in spokornim življenjem zaslužite ime tercijala ali tercijalke. Bog je, ki vidi naša dela, naše srce, in angeli nosijo naša dobra dela kakor staremu Tobiji pred nebeški prestol.

Magdalena se ni obotavljala v pokori. Kakor hitro je žarek milosti božje ogrel njeno dušo, popustila je vse ter šla za Kristusom. Ne imej praznih izgovorov, ljubi moj kristijan, kadar je treba očistiti svojo vest ter prejeti zakrament sv. pokore. Ne govori: Sedaj ne grem, da bi me ravno vsak videl in se ljudem v zobe dal. »V adventu je premraz«, »sedaj same ženske spovednice oblegajo«, »ta gospod so prehudi«, »ta gospod me poznajo, drugam pa je predaleč«, »sedaj ne utegnem in ni, da bi moral

ravno sedaj iti — saj bo kmalu velikanoč«. Pride velikanoč: »E, saj je še dosti časa«, »listka velikonočnega še nimam«, »zadnje dni velikega tedna je prevelika gnječa«. Mine tako velikanoč: »Po velikinoči nerad gospode nadlegujem«, »po leti ne utegnem« in tako mine celo leto, praznih izgovorov je bilo dosti, toda ali te bodo ti izgovori opravičili pred vestjo? Tak spokornik je podoben otrokom, ki se gredó skrivalnice ter kličejo v senu zariti: sedaj še ne!

Marija Magdalena je delala pokoro brez strahu in napačne sramožljivosti. Ni se bala hinavskih farizejev, ne zasmehujočih prejšnjih svojih družabnikov, ne preganjalcev: delala je očitno pokoro. Vsako trpljenje je težko marsikateremu kristijanu: kar dela kolikanj težave, je že preveč. Pogaja se že pri spovedi s spovednikom za pokoro, a je potem še ne opravi, in ko pride druga velikanoč ter bi bilo treba misliti na novo pokoro, še prejšnje ni opravičil. Oh, kaj bo za takega mrzlega kristijana in vrhu tega še v smrtnih grehah tičočega? Že križevi pot se ti zdi preveč odmoliti za pokoro. V cerkvi držiš roke v žepih, namesto da bi rožni venec molil ali molitvenik prebiral; pred izpostavljenim svetim Rešnjim Telesom spoštljivo ne poklekneš. Ali tako počastiš Jezusa v sv. Rešnjem Telesu? V družbi si v nespodobnih pogovorih in praviš: Kako bi tudi jaz kakšne vmes ne povedal? Jezen si bil, praviš: Kako bi ne zaklel? Na vas moram iti po noči, praviš, drugače me drugi ne sprejmejo mej fante! Za vsako malenkost, praviš, ne morem ubogati starišev, ki so tako sitni, saj nisem več otrok! O, pač, ljubi moj mladenič, draga mi krščanska deklica! Kristus pravi: *Ako ne bote kot otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo!*

Marija Magdalena je delala pokoro stanovitno. Začela je, držala je, končala je spokorno življenje. Ne smete hoditi le tja, kjer je Kristus 5000 ljudij nasitil, čudeže delal, bolnike ozdraviljal. Hodite tudi po ostri poti, udeležujte se Kristusovega trpljenja kakor Magdalena, stopite pod križ, poslušajte božjo besedo, zakaj *človek ne živi samo od kruha*, pravi Zveličar. Skrbite za svoje telo, a skrbite še bolj za dušo, ki je imenitnejša kakor telo, predragi krščanski gospodarji in gospodinje. *Iščite najprej božjega kraljestva.*

Ti pa, Marija Magdalena, nebeška priprošnjica! ki si nam pokazala danes pot prave pokore, izprôsi pri Jezusu, ki si ga tako ljubila in pri katerem si našla usmiljenje in svojo srečo, da bo tudi nam usmiljen, da bomo v tem sv. postnem času nastopili pot

resnične pokore, da izbrišemo že na tem svetu svoje pregrehe, da se nam ne bo treba bati sodbe božje, zakaj *nebeško kraljestvo silo trpi in le silni ga bodo ná-se potegnili*. Amen.

P. Bohinjec.

3. Prilika o nerodovitnem figovem drevesu.

V. Grešnikovi priprošnjiki pri Bogu.

Gospod! še to leto ga pusti, da ga okopljem in mu pognojim.

Luk. 13, 8.

Tri leta zaporedoma je hodil Gospod vinograda sadu iskat na figovem drevesu. Ko ga pa le ni našel, nevoljen reče vincarju: *Posekaj ga*. Posekati pa ga je ukazal gotovo iz tega namena, da ga vrže v ogenj, ker ni bil za drugo porabo. Žalostno ga je ogle doval vincar; veliko dela ga je namreč drevo stalo, veliko truda in časa je že zanj potratil, bilo je po zunanjem lepo in krepko. Škoda za drevo, si je mislil sam pri sebi. Zategadelj prosi gospodarja, rekoč: *Gospod! še to leto ga pusti, da ga okopljem in mu pognojim* — morda pa vendar še sad prinese.

Iz dosedanjega premišljevanja veste, da to nerodovito drevo pomenja človeka, ki nič dobrega sadu ne obrodi za nebesa, in ga je Bog obsodil v pogubljenje. Ali kakor to drevo, tako ima tudi grešnik svoje zagovornike pri Bogu, ki zanj prosijo, naj mu še prizanese. In kakor je gospod vinograda privolil, naj se vincar, da drevo še sad obrodi, posebnih pripomočkov posluži, tako Bog pri grešniku dá poslužiti se posebnih pripomočkov, da bi pričakal od njega sadu pokore in dobrih del. Zato premišljujmo danes: 1. kateri so tisti posebni priprošnjiki za grešnika pri Bogu? 2. katerih posebnih pripomočkov se Bog poslužuje, da bi grešnikovo dušo še otel?

1. Vsak grešnik, kateri Boga razžali s smrtnim grehom, zasluzi, da bi bil pri tej priči zavržen v pekel. Priče tega so nam zavrženi angeli, zakaj komaj da so se s svojim napuhom vzdignili zoper Boga, v tistem trenutku so bili z Luciferjem vred pahnjeni v pekel. Prav to nam spričuje greh naših prvih starišev v raju, ker jima je bila kazen božja pri tej priči za petami, ko sta prelomila zapoved božjo. Nakopala sta si vse reve in bēde v solzni dolini, pahnjena bila iz raja, in angel z mečem je varoval, da več nazaj nista našla. Tako kazen zasluži vsak grešnik, ki se smrtno

pregreši. Ali kakor se je med pravičnost božjo in Adama postavil Odrešenik, da sta prejela obljubo odrešenja, tako ima tudi grešnik srednike in priprošnjike pri Bogu, da ga pri tej priči ne pogubi. In ti priprošnjiki so: a) njegov angel varuh. *Angeli varuhi* pravi sv. pismo (Hebr. 1, 14.) *so poslani kot služni duhovi v službo tistim, kateri imajo prejeti večno zveličanje*. Oni so za človeka to, kar je vinar za drevo, skrbni za njegovo dušo in telo, da v dobrem vspeva in prinaša sad za večno življenje, da se varuje hudega in vsega, česar bi ga nebes oropalo. Oni se veselé, pravi Kristus, če se grešnik vrne s poti pregrehe na pot pokore. Zato po besedah sv. Avgušтина tolažijo šibo božjo, kadar jo vzdigne nad grešnikom, rekoč: *Gospod! le še eno leto pusti drevo stati, jaz ga hočem okopati in mu pognojiti*, t. j., jaz mu hočem na vse načine prigo-varjati in k pokori ga spodbujati, morda pa vendar-le še sad obrodi. Zato pomisli vsak grešnik, če se morda prav svojemu angelu varuhu nimaš zahvaliti za milost časa in pokore, in bodi mu zategadelj iz srca hvaležen in poslušaj njegov glas, predno mu Gospod veleva: *Posekaj to drevo in vrzi ga v ogenj!* — b) Druga srednica in besednica za grešnika pred božjim prestolom je Marija. Kakor je v Kani Galilejski stopila pred svojega božjega sina in mu potožila telesno revo svatovščine, da ji je odpomogel, tako stopi sedaj za grešnika prédnj, rekoč: »Glej, moj sin! tudi za tega grešnika, katerega hoče tvoja pravičnost sedaj pogubiti, sem čutila v svojem srcu sedmero mečev, tudi zanj trpela brezimne bolečine pod tvojim križem. Skaži mu torej usmiljenje zaradi tvoje matere, usmiljenje še za eno leto, usmiljenje za nekoliko časa; morda se vrne od pota pregrehe in obrodi sad pokore, spreobrnjenja in poboljšanja. In tako se ima gotovo brez števila grešnikov le Marijini priprošnji zahvaliti, da kot nerodovitna drevesa še niso bili posekani in vrženi v peklenški ogenj. — c) Tretji in najpoglavitnejši srednik in besednik pred Bogom je za grešnika po besedah svetega Janeza (I. 2, 1.) Jezus Kristus. Ljubezen, katera ga je za grešnike pribila na križ, ljubezen, s katero je na križu za svoje križalce in morilce prosil: »Oče, odpusti jim!« ta ljubezen za grešnike gorí še vedno v njegovem srcu, da prósi za grešnika: Oče! ljubi moj Oče, ozri se na križ, kjer sem tudi za tega grešnika trpel, glej moje rane, iz katerih je tudi zanj tekla moja kri, glej moje bolečine, katere sem tudi zanj prestal. Vzemi, prosim te, vzemi vse moje trpljenje od Oljske gore do Kalvarije kot spravo

za tega grešnika in skaži mu usmiljenje vsaj še kratek čas, eno leto, morda pa vendar-le obrodi sad, sad pokore in poboljšanja, da ga ne bo treba posekati in vreči v peklenski ogenj! Tako imamo vsi grešniki angele varuhe, Marijo in njenega božjega sina kot srednike in priprošnjike, ki tolažijo jezo božjo, da nam prizanaša in čaka leta in leta na sad spreobrnjenja. Dà, Bog se celó

2. poslužuje posebnih pripomočkov, da bi še otel grešnikovo dušo. In kateri so tisti? Ne bom govoril o tem, koliko si angel varuh prizadeva, kadar je grešnik že blizu na tem, da ga ima Bog pogubiti, naj bi ga nazaj obrnil na pot pokore in poboljšanja, kako Marija, angeli in svetniki božji prosijo zanj, da bi jim storil veselje spreobrnjenja. Mislite si grešnika, vsega zaverovanega v greh in hudobijo sveta, kako mu Bog ob gotovih časih pretresa vest, ga sedaj dramí po smrti kakega prijatelja in sodeleznika v pregrehah, sedaj po bolezní ali po nesrečah, s katerimi obišče sedaj njega, sedaj kakega tovariša ali tovarišico v posvetnih norčijah; sedaj ga spominja na žvepleni ogenj, ki čaka v peklu vse prelomljevalce šeste božje zapovedi; sedaj ga pripelje h kaki pridigi, sedaj v spovednico, kjer mu božji namestnik živo pripoveduje časne in večne kazni, v katere dere po vsi sili ter ga svári, prosi in rotí, naj vendar misli na svojo dušo, na smrt in na pekel, ki ga čaka, in se kakor zgubljeni sin vrne nazaj k nebeškemu Očetu in mu potoži svojo dušno revo in bedo, rekoč: *Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe, več nisem vreden tvoji sin imenovan biti.* Vidiš, tako in enako pritiska Bog na grešnikovo srce, da bi ga pripeljal na pot pokore; tako koplje okoli nerodovitnega drevesa in mu gnojí, da bi zrahljal zemljo njegovega srca in rodovitno storil. Gorjé mu, ako na vse te poskušnje njegovo srce zakrkné, da se oglasi smrtni angel pri Bogu, rekoč: »Vèn z nerodovitim drevesom! Posekaj ga in vrzi ga v ogenj!«

Dà, Bog je v svojem neskončnem usmiljenju takorekoč kakor naskokom že napadal tvojo nesrečno dušo, da bi si jo s silo pridobil. Le spomni se nazaj na dôbo tega ali onega sv. misijona. Iz daljnih krajev ti je poslal Bog gorečih pridigarjev in spovednikov, ki so ti več dnij zaporedoma govorili o najbolj pretresljivih verskih resnicah, jih na tisoče do spokornih solz ganili in na glas klicali: Usmiljenja, o Gospod! prosimo, usmiljenja! Tudi ti si bil morebiti med njimi, ki si obetal: »Odslej nobenega greha več!« Tudi ti si morda za časa sv. misijona opravil spoved in sv. obhajilo in delal sklepe poboljšanja in prisegal, da se hočeš odslej

skrbno varovati greha in vseh priložnostij v greh. Ali — komaj je misijonski zvon utihnil, komaj so se misijonarji podali v druge kraje, komaj se je oglasila velikonočna Aleluja, postal si zopet stari grešnik, — stari preklinjevalec, stari krivičnik, stari pijanec in zapravljujevec, stari igralec, — stara plesalka, stara obrekovalka, stara nesramnica. Velja ti zopet izrek Kristusov nespokornim in nepoboljšljivim farizejem in pismarjem: *Vi polnite mero svojih očetov, kako bote ubežali sodbi pekla.* (Mat. 23. 32, 33.)

Oh! morda bo kmalu kmalu konec božjega usmiljenja in prizanašanja. Zato se podvizajte za dobra dela in sad pokore, predno zakliče smrtni angel: Proč z nerodovitnim drevesom! Posekaj ga in vrzi ga v ogenj! Amen.

M. Torkar.

Iskrice.

1. Nekateri misli v prevdarek.

(Dalje.)

Mnogi si ne morejo misliti drugače, kakor da duhovnik mora biti sebičen, da ne more dobro zastopati koristi drugega stanú. Iz skušnje govorim. Saj si vendar prizadevam, da ne bi ljudem dajal prilike kaj takega mi očitati, da bi jim pokazal veliko sočutje, katero imam za njih težave, gmotne in vsakoršne, in vendar nekateri po vsi sili hočejo, da sem jim sovražen in da jim ne privoščim kaj boljšega. Pa saj se tudi mnogim drugim taka godí, posebno njim, kateri imajo opraviti s socijalno demokracijo in morajo to nadlogo odganjati od svoje črede. Ljudje morda le mislijo, da zato dela, ker jim ne privoščí zboljšanja. Morda ga po vnanje slušajo, v resnici imajo pa le onega za pravega prijatelja, ki jim obeta zlate gradove, čeprav jih nikoli dal ne bo.

»Pa vendar ni tako hudo; naši ljudje so še dobri in poslušajo radi duhovnika.« Tako mi morda odgovarjaš na mojo trditev. Imáš prav deloma; pa le deloma. Marsikje res še radi slušajo duhovnika, zlasti kjer ni nikakih hujskačev. Če pa je par takih ali tudi le eden vmes, kako radi gredó za njim. Ugled gine, princip avtoritete je omajan v temelju.

Če bi to-le bral kak liberallec ali socijalni demokrat, mislil si bo seveda brž: Za nadvlado se jim gre; vladati hočejo in ljudstvo v sužnosti držati! Ljudstvo se jih oproščuje, zato zdihujejo. — Pa naj se nam podtikajo kakoršni koli samopašni nameni, mi se nikakor ne moremo in tudi ne smemo odpovedati tej želji in tej pravici, da nas ljudstvo slušaj. V naših dneh se mnogo govori

o zavednosti, samostojnem mišljenju, emancipaciji. Prav; ali velika množica ljudstva ima vedno svoje voditelje in učitelje, če ne takih, pa drugačne; če ne nas, pa druge. Nobena armada ne obstaja iz samih generalov, poveljnikov. Kaj bi tudi opravila, kakšen bi bil bojni načrt in kakšna vojska sama, ako bi vsak odločeval po svoje! Ako hoče kaka skupina ljudi kaj doseči, mora imeti neko enotno misel. In zopet mora biti nekdo, ki je nositelj te misli, to je voditelj. Zato če bo ljudstvo še tako izobraženo, zavedno, samostojno, imelo bo svoje voditelje. Socijalistični delavci menda so dovolj emancipirani, in vendar se dadó slepo voditi od svojih voditeljev, katere vrhu tega še prav slano plačujejo. Če smejo biti voditelji drugi, zakaj ravno mi ne? Če hočemo mi, da ljudstvo nas slušaj, za nami hôdi, je nerazsodno; če hočejo to drugi, je zavedno, svobodomiselnó. Si duo faciunt idem, non est idem.

Mi se torej nočemo odpovedati pravici, da smemo ljudstvo učiti in tudi voditi. Pa se tudi ne moremo in ne smemo. Vsi drugi voditelji se postavijo sami; mi smo postavljeni od drugega, od Boga. »Pojdite in učite vse narode!« »Kdor vas posluša, mene posluša.« »Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.«

To mimogredé v obrambo nasproti podtikanju, da smo vladoločljni, ko hočemo, da bi se ljudstvo nas oklepalo.

Kako nezaupen in sovražen nam je svet, pričajo glasno nekateri dogodki iz najnovejšega časa. Nočemo tukaj politikovati, ali omenjati smemo nekaterih političnih pojavov, kateri tako dobro osvetlujejo našo trditev. Na koga se je izlivala jeza razgrajačev po nemških mestih o priliki zadnjih škandalov v državnem zboru? V Mariboru so škofu okna pobili, v Celovcu pred semeniščem zapalili, v Gradcu so mestno župnišče bombardirali. In tako po drugih mestih. Kaj žalega so jim storili nemški duhovniki? Kaj so imeli ti opraviti z jezikovnimi naredbami? Nekateri izmed njih so sami nemškonacijalni, pa ni jim bilo prizanešeno. Duhovniki so, alo, po njih! Sedaj nam je lepa prilika dana, da se enkrat malo znosimo nad njimi. V Št. Hipolitu so demonstrirali pred stanovanjem Scheicherjevim. Ni pomagalo, da je z gorečnostjo, ki več ne pristojta duhovniku in morale profesorju, zahteval odpravo jezikovnih naredeb, in da sploh vedno bobna na svoj nacijonalizem. Crn je, dajmo ga!

Pa nikar misliti, da so takega zmožni samo Nemci. Pri zadnji deželnozborski volitvi v vipavsko-idrijskem okraju se je menda skoro nekaj enakega godilo. In da so sploh preprosti, »nerazsodni« ljudje raje verjeli takim prerokom, kakor pa duhovnikom, in ž njimi združenim vernim svetnim možem, to je jako, jako žalostno.

V nekem drugem kotu naše dežele so od bližnjega socijalističnega gnezda že hribovci tako nahujskani, da župniki zelo tožijo o težavnem dušno-pastirskem delovanju v tamošnjih krajih. —

Neki drug duhovnik mi je dejal: Kako revolucionarni so že kmetje-gorjanci tu in tam! Kaj bo iz tega? Pred krizo smo.

Mej tem pa, ko se ljudje odtegujejo vodstvu duhovnikov, verjamejo ljudem najslabše vrste. Besede enega samega, sicer včasih popolnoma propalega človeka so zmožne zmešati glave »nerazsodne« množice skoro po celi deželi. Toda, če drugim verjamejo, niso nerazsodni; razsvitljeni so, svobodomiselni, emancipirani; nerazsodni so samo, kadar poslušajo nas, ki jim dobro hočemo. 38 ali koliko škofov že priporoča z vso zgovornostjo, kako in kateri poslanci naj se volijo. Mož je v cerkvi zvesto poslušal duhovnika, beročega pastirski list; pride iz cerkve in nasproti mu pride kdo vé kakšen človek, kak spriden študent, kak pisar, kak liberalen krčmar, ki se je rekrutiral iz hlapca. Samo par besedij je dovolj in — mož gre za njim. Pastirski list in ves episkopat avstrijski nima veljave pri takih ljudeh; oni imajo druge svetovalec! Tako se godi. Kako malo velja beseda duhovnikova, škofova, tudi mnogih škofov skupaj, to je grozno. Celovski škof je izdal temeljit in popularno pisan pastirski list o deželnozborski volitvi. Kdo se je zmenil zanj? Niti enega nemškega katoliškega poslanca ni pridobil!

Cerkvi sovražni elementi so svojo namero že dobro dosegli. Lahko so zadovoljni. Sadove tudi že lepe žanjejo; gotovo so jih veseli. Če petnajstletni pobje razgrajajo po ulicah, okna pobijajo, stražo napadajo, če se hudodelstva, nenravnost, samomori množé, kaj za to! Svobodomiselni so, razsodni so, emancipirani so!

Tako svet napreduje, ko se je otresel naše »sužnosti«. Česa iščemo? Ali res sami sebe, da bi mi vladali? Bog naj vlada nad narodi! Sreče ljudstvu želimo, sami sebe izgubimo iz pred očíj!

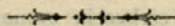
Še to, kako ljudje sodijo o našem imetju. Vsak duhovnik mora biti lakomen, in dosledno tudi bogat. Bog vé, da mi včasih trda prede, da moram zadnjo škatljo okoli obrniti. Pa me je prišla zadnjič neka ženica prosjačit, in ko sem ji dejal, da prav veliko ji ne morem dati, ker nimam, pravi: »E, gospodje imajo vsi dosti, so bogati, tisoče imajo.« Tako sodijo o vseh, in vendar je mnogih imetje tako, da se lahko ž njimi meri vsak pastirček. Seveda smo tudi sami krivi; to se pravi, ne vsi, ampak le nekateri, ki nas kompromitujejo. Tu ali tam ti umrje časih res kdo, ki zapusti res za čuda veliko denarja. Ali nam drugim potem gorjé! Glejte, pravijo, koliko spravijo skupaj! Vsi so lakomniki! — Tudi to sem moral slišati letos pri volitvi za V. kurijo, da duhovniki grešé v pijači, in sicer od takih, ki si ga pošteno privoščijo. »Pijejo po štiri vrste vina; ne bodo vsega sami popili, ne; tudi delavec mora živeti.« Kakor bi drugi ljudje ne jedli in ne pili! Še nikoli nisem pil štirih vrst vina. Hudo mi je bilo, pa kaj sem hotel? »Komu bom primeril ta rod? Enak je otrokom, na trgu sedečim, kateri svojim tovarišem vpijejo in pravijo: Peli smo vam in niste plesali; žalovali smo in niste jokali. Zakaj Janez je prišel, ni jedel ne pil,

in pravijo: hudiča ima. Prišel je Sin človekov, kateri je in pije, in pravijo: Glejte, človek je požrešnik in pijanec, cestninarjev in grešnikov prijatelj.«

Dalo bi se še marsikaj podobnega povedati. Bodi tega dosti. Naševal sem samo znane reči; pa ne škoduje, če jih malo pre-mišljujemo. — Kaj bodi sad tega pre-mišljevanja? To, da sami nase pazimo, da kolikor mogoče malo damo prilike, da bi se nam moglo kaj očitati. Očitanja sicer ne bodo jenjala, vse se bo na slabo obračalo; pa vsaj po pravici ne. Le z istinito du-hovskim nastopom bomo ohranili ugled. Avtoriteta stanu našega samega na sebi gine. Avtoriteta pa je potrebna, ne nam, marveč svetu. Brez nje svet ne more obstati. Le z osebnim ugledom jo bomo ohranili. Najprej pa si je sami sebi ne izpodkopujmo! Ne otežujmo si sami že itak težkega dela, ne množimo si sami težav. Če hočemo, da nas svet razume, moramo sami sebe najprej umeti, ljubiti se, enotno postopati. Nič bolj ne ško-duje našemu poslanstvu, kakor če si mi sami nasprotujemo, če nas vidijo vsakega hoditi svojo pot in na svojo stran vleči. Če pa hočemo enako ravnati, treba, da se dogovarjamo kako. — Zato treba nam tudi prostora, kjer se snidemo. In zato, pravim, pozdravljam to priliko, ki se nama ponuja na tem mestu, da se vidiva in da si poveva, kar naju teži, častiti duhovni sobrat!

(Dalje.)

J. Kalan.

Pogled na slovstvo.

1. **Cvetje s polja modroslovskega.** Spisal dr. Fr. Lampe. V Ljubljani. 1897. Tiskala »Katoliška tiskarna«. Str. 263. Cena 60 kr., po pošti 5 kr. več; dobiva se pri upravnistvu »Dom in svet«. Vzrok propalosti med omikanci je prvi go-tovo ta, da jih nikdo ni vadil v samostojnem mišljenju. Kar je komu všeč, tega se oklene, ker mu je všeč, brez razlogov; kar se mu zdi zoprno, to odbija, ker mu je zoprno, brez razlogov. Slovenci po zmožnosti nismo na nizki stopinji, a dejanjsko utegne narod vendar ostati grčasto prilikav, če ne bomo budili najplemenitejših zmožnostij. Plemenit duh je, ki kaže na-roda plemenitost. Zatorej ovirajmo vrtoglavo stremljenje, s kakoršnim se človek ne more dvigniti nad žival, kaj šele, da bi postavil narodu častno mesto. Bu-dimo delovanje duha, ki hrepeni po neskaljeni resnici, in teži po pravi lepoti. Dr. Lampetovo »Cvetje« je kratek sestav glavnih modroslovskih nauk: kar človeka mora zanimati, življenjska vprašanja se razpravljajo primerno njegovi plemenitosti; dasi vsako vprašanje ni rešeno do zadnjih mej, so pa vendar glavne resnice tako temeljito postavljene, da bo marsikdo že v tej razpravi dobil nazorov, možko odločnost; gotovo vsak pa bo v knjigi vsaj to našel, kako se resnica išče, da ne bo lahkomišelnno drl navzdol z vsakim strimim

tokom. Čast naroda zahteva mož, odločnih, značajnih, samostojno mišlečih; takih nam ne bodo rodile nejasne strasti, ampak zbudjena miselnost. Zatorej razširjajte »Cvetje«, spisano v ta namen. Opozarjajte na knjigo večje, posebno nadarjene dijake in druge, oliko dostopne ljudi, ki še niso svojega duha prodali v sužnost kaki strasti. Kdor ima toliko moči, da bo to knjigo — ne rečemo prebral, ampak — dovolj premislil, stal bo v svojih nazorih odločen.

Dr. G. P.

2. Zgodovina župnij v dekaniji Kranj. Spisal Jožef Lavtžar, duhovnik ljubljanske škofije. Prvi zvezek: Kranj. Cena 30 kr. V Ljubljani 1898. Založil pisatelj. Tisek Katol. Tiskarne. Vel. 8°, 50. — Gospod pisatelj je, kakor nam ta zvezek spričuje, zasnoval zgodovino dekanij, oziroma župnij ljubljanske škofije obširneje, nego je to storil z dekanijo radoliško. Prav tako! Če se kaj zgodovinskega piše, piše naj se kar najbolj temeljito. Podaja nam zgodovino starodavne Kranjske fare: začrta zgodovino mesta, opisuje farno cerkev in poudružnice, bratovščino presvetega Rešnjega Telesa, našteva mestne župnike in od leta 1681. v mestu umrle duhovnike, katerih je 96. (Schilling je izpuščen.)

Ta popis Kranjske župnije je vsekako popolnejši nego katerekoli župnije v dekaniji radoliški. A vendar moram zopet povdarjati, da je preskromno to delo. Iz te knjige ne bo čitatelj dobil splošnega pregleda cerkvene zgodovine Kranjskega mesta; in ta namen bi morala knjiga vsekako doseči.

Prvo poglavje »Iz starih časov« je prekratko. Saj je o sami luteranski 70letni dobi gosp. pisatelj napisal tri strani, o vsej ostali preteklosti kranjske cerkve pa le — en list! To je vendar premalo. »Sedanje mesto«, katero opisuje na poldrugi strani, je o Flor. Hrovat celo v mali knjižici »Kranjska mesta« bolj določno opisal.

Bolj temeljito so opisane cerkve in zvonovi. Obširno so opisani mestni župniki (str. 13—28) in v Kranju umrli duhovniki (str. 43—50). Vsega vkupe zavzemajo torej duhovniki skoro polovico knjige (22 stranij)! Pisatelj je opisal le nekoliko bratovščin presv. Rešnjega Telesa. Druzih bratovščin, brez katerih tako stara in sloveča župnija gotovo ni bila, niti po imenu ne navaja. Kako umestno in zanimivo bi bilo, ko bi kaj več povedal o bratovščinah lončarjev, krznarjev, mesarjev itd., ki so imeli v župnijski cerkvi celo svoje bratovske oltarje. Ko bi bil vsaj kaj splošnega povedal o cepih, bilo bi to mnogo bolj primerno nego životopisi patronov posamnih cerkvâ, katere beremo v knjigi. Uprav ti cepi in cerkvene bratovščine pričajo še sedaj v svojih ostankih o blagođejnem vplivu, katerega so imele na socialno življenje in na kulturni razvoj naroda.

Navajajoč »važne starine« iz župnijskega arhiva pravi sub *d*): »Več družih starih knjig različnega obsega. Vse so pisane z gotiškimi minuskuli.« Rokopisi z gotiškimi minuskuli so pač tako redki in toliko vredni, da se splača navesti jih ne le po naslovu, temveč i po vsebini in jih vsaj z nekaterimi besedami oceniti. Ker jih niti ta knjiga ne navaja, dvomim, da se kdaj kritično obdelajo ali vsaj po naslovih obelodanijo.

Da bi emonski škof sv. Maksim pisal o sv. Kaneju in tov. (cf. str. 8.), ni mogoče. Isti škof je bil mučen že v tretjem stoletju in ni nič pisal. O imenovanih svetnikih je pisal le sv. Maksim, škof veronski.

Na opombo v vvodu, da sem v svoji oceni Lavtžarjeve prve knjige o radoliški dekaniji (Duh, pastir, 1897, str. 525) »očital« njemu, češ, »da piše lastna

osebna imena jako popačena«, moram odgovoriti, da mu nisem nič »očital«, pač pa izrazil le mnenje, da bi bilo umestneje pisati jih s sedanjim pravopisom, v oklepaju pa po arhivaličnem viru, ker dobro vem, da imajo tudi taka imena svojo zgodovinsko vrednost. To je bila vsekako umestna želja, (a ne očitjanje!) pri kateri se sedaj vstrajam.

V isti oceni sem dal tudi navod, kako naj bi se začeto delo nadaljevalo, da bi bilo kar najbolj temeljito in zanimivo. A to je bil le dobrohoten nasvêt. G. pisatelj je krenil sedaj do cela novo pot; dvomim pa, da se bodo knjige v tej obliki izpečale.

Ne vem, ali ima pisatelj namen, podati s tem strogo znanstveno delo za izobraženo občinstvo, ali pa le poučno-zabavno knjigo za širše kroge, ali oboje vkupe. V prvem slučaju bi se poleg gradiva, ki ga nam ponujajo župnijske matrike, moralo porabiti kolikor mogoče vse ostalo slovstvo o tem predmetu, v drugem slučaju pa je knjiga presuhoparna, ker preprostega ljudstva naštevanje posamnih zgodovinskih dejstev brez prave zveze gotovo ne zanima. Če pa delo v teh dveh slučajih ne dosega svojega namena, dosega ga tem manj v tretjem slučaju. Zgodovino pisati se pravi: navajati zgodovinska dejstva v pravem redu, v primernem izboru in v taki zvezi, da se eno razvija iz drugega, da se vsak pomenljivejši dogodek kaže v svojem viru in v svojih posledicah, tako, da ima človek, prečitavši spis, pred seboj jasno sliko one dobe in onega kraja, o katerem pisatelj pripoveduje. Na podlagi tega smelo trdim, da se Lavtizarjevo delo v takem obsegu, kakor je bilo doslej, ne more imenovati »Zgodovina župnij«, temveč le »Doneski (recimo: matrična analekta) k zgodovini župnij«, ali pa »Cerkve in duhovniki v župniji Kranjski.«

G. pisatelju želim mnogo uspeha pri težavnem, dragem delu ter mnogo sotrudnikov. Naj se ta ocena ne tolmači krivo! Stavl sem i lani i sedaj te praktične nasvete iz najboljšega namena le zato, ker želim, da se hvaležno delo obdela kar najbolje, da bo res porabno na vse strani, kakor je Ign. Orožnikov delo o dekanijah lavantinske škofije, katero naj si g. pisatelj vzame kot vzor.

J. L. Benkovič.

3. Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1897. (Konec.) e) Sveti rožni venec. Nemski spisal dr. Jožef Walter. S to v obče dobro poslovenjeno knjigo je družba sv. Mohora kaj ustregla našemu ljudstvu, ki zelo rado molí sv. rožni venec. Malo hiš najdeš, po katerih bi se ne molil vsaj enkrat na dan, navadno zvečer; v mnogih družinah ga molijo celo po dvakrat na dan. Dejstvo pa je, da molijo naši ljudje to vrlo lepo in tehtno molitev prepogostokrat preneglo, zaspáno in brez premisleka. Koliko več božjega blagoslova bi se privabilo na naše slovensko ozemlje, ako bi se molila ta skrivnostipolna molitev razumno, s premislekom! Prepričani smo, da bo v tem oziru ta jako spretno in z vnoem pisana knjiga mnogo koristila; priučevala bo slovenske družine moliti to lepo molitev premišljevale, kar šele dá sv. rožnemu vencu pravo veljavo, ob enem pa bo odganjala raztresenost. Za ta namen je ta knjiga pravi: »Vade mecum.« Potrebno pa se nam zdi, da mi duhovniki na leci, pri izpraševanju ali o drugih prilikah pogostoma opozarjamo na to knjigo; ljudje le preradi enkrat površno prečitajo knjigo, potem jo pa založé; ali to knjigo naj čitajo in zopet čitajo ter netijo od dné do dné bolj gorečnost do te res nebeško lepe molitve; naj bi n. pr. vsak dan, ali vsaj ob nedeljah pred molitvijo sv. rožnega venca eden izmed družine prebral na glas odstavek iz te knjige, posebno iz »Razlaganja sv. rožnega venca«;

sad ne bo izostal. Korist te dragocene knjige se bo kazala na ta način tembolj še v življenju, po besedah sv. Avguština: Kdor prav moli, tudi prav živi. Ne denimo iz rok te vrle knjige, katero naj mogočna rožnivenška kraljica na njenem potu po slovenskih hišah spremlja z obilnim svojim blagoslovom! R.

4. **Naša ljuba Gospa vedne pomoči.** V Ljubljani, 1897. Izdala in založila »farna cerkev Tržiška«. Tiskala »Katoliška Tiskarna«. Stranij 204. — Knjižica opisuje v prvem delu zgodovino in češčenje čudežne podobe naše ljube Gospe vedne pomoči; v drugem delu so zbrane pobožnosti v čast Materi Božji vedne pomoči, in tretji del je kratek molitvenik z navadnimi molitvami. Najbolj obširna sta odstavka drugega dela: Kako se je širila pobožnost, kjer je navedenih 18 čudovitih uslišanj, in odstavek: Naša ljuba Gospa vedne pomoči pomaga kristijanom v vseh deželah. V dokaz za to je naštetih šest zgledov čudežnega ozdravljenja in osem zgledov zadobljene čudovite pomoči v dušnih potrebah. — Častito predstojništvo Tržiške župnijske cerkve, ki je knjigo založilo, in marljivi ljubljanski bogoslovci, ki so jo preložili, so podali vernikom prav spodbudno knjigo v čast Materi Božji. Knjiga bo gotovo utrdila in pomnožila zaupanje do naše ljube Gospe vedne pomoči mej vernimi Slovenci. Lično v platno vezan izvod velja v prodajalnici Katol. tiskovnega društva (H. Ničman) v Ljubljani 45 kr., po pošti 48 kr.

5. **Krščanski detoljub.** List za krščansko vzgojo in rešitev mladine. Vrejuje Anton Kržič. Letnik IX. Št. 3—4. Ljubljana 1897. — Na leto stane 40 kr.; udje »Katoliškega društva detoljubov« v Ljubljani, ki plačujejo na leto 1 gl., dobivajo ga brezplačno. — Poleg mnogih, za vzgojo važnih razprav bodo naročnikom posebno dobro došle res vzorne kateheze za male otroke. V tretji in četrti številki lanskega letnika, ki ste skupaj izšle v enem snopiču, jih je sedem (§ 1. Angelj Gabrijel naznani Jezusovo rojstvo do § 7. Jezus beži v Egipet). — Prav toplo priporočamo vsem vzgojiteljem v naročevanje »Krščanskega detoljuba«, ki nastopi že X. leto, oziroma pristop h »katoliškemu društvu detoljubov« v Ljubljani. Poleg društvenega glasila dobivajo naročniki še za mladino pisane prav primerne priloge. Zadnji snopič ima prilogo z naslovom

6. **Kako ti je ime?** ali vzorno življenje naših svetih priprošnjikov v nebesih. Za mladino. III. Sv. Frančišek Asiški. Sestavil V. O. V Ljubljani, 1897. str. 48. Založilo »Katoliško društvo detoljubov.« Tiskala Katoliška tiskarna. — Knjižica je tretji zvezek legende ali »življenja svetnikov« za mladino. Za krščansko vzgojo so potrebne tudi nabožne knjige. Celo katekizem priporoča tako berilo. Pri drugi cerkveni zapovedi pravi, da ob nedeljah in praznikih prebirajmo »svete knjige«, za dan svetega obhajila pa naroča brati »pobožne knjige«. Prav med take knjige po pravici štejemo naznanjeno knjižico. Zaradi nizke cene (velja samo 6 kr.) je mogoče tudi čč. gg. katehetom kupovati po več izvodov in jih mesto podobic deliti otrokom. Prvi zvezek legende za mladino, ki jo izdaja »Katoliško društvo detoljubov« objavlja životopis sv. Antona Padovanskega (velja 6 kr.), drugi pa sv. Jožefa (velja 8 kr.).

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“

Odgovorni urednik: Alojzij Stroj.